

amellyel az ember önmegvalósításában bízik. Ez a gondolkodásra, tetterre, szövetkezésre serkentő prófécia kis könyvének legfőbb értéke. „Ha ti istenek vagytok, teremtsetek, bizonyítsátok be, hogy istenek vagytok” – hirdeti művének egy helyén. Zűrzavaros, eszmények iránt közömbös, az

életet csupán a múlt reprízeként felfogó korunkban nagyon jólesik Michelet „előre”-prófécijára. Hiszen hátha... Hátha neki lesz igaza, a tegnap és a ma süllyedéseért hátha megvigasztal a holnap?

Fenyő István

HORVÁTH KORNÉLIA: TÚHEGYEN. VERSÉRTELMEZÉSEK A KÉSŐMODERNség MAGYAR LÍRÁJA KÖRÉBŐL

Budapest, Krónika Nova Kiadó, [1999], 197 l.

A jelenkori irodalomértés egyik fő kérdése: lehet-e közös nyelvelméleti alapra helyezni, összeegyeztethető-e az interpretáció és az analízis, a hermeneutikai alapozású recepcióesztétika és a formalista, strukturalista, tehát a hagyományos értelemben vett poétikai szövegértelmezés. Mert míg a hermeneutika a jelentés meghatározására irányul, addig a poétika leíró jellegű, a nyelvi entitásokat formális jelleggel, tehát szemantikától függetlenül igyekszik leírni.

Elméleti alapvetés szempontjából központi kérdése ez Horváth Kornélia első önálló könyvének is. A szerző „a két irodalomelméleti »irányzat« vívmányainak szintézisét a *diszkurzív poétikai interpretációban*” (21) látja megvalósíthatónak. Azt az összefüggő elméleti keretet és elemzési gyakorlatot, melynek tanulságait a szerző hasznosítja, Kovács Árpád önálló szemléletet és módszert képviselő munkáiból ismerhette meg a hazai irodalmi gondolkodás.

A könyv alcíme öt szerző verseinek elemzéseit fedi: József Attilától, Pilinszky Jánostól egy, Weöres Sándortól három, Nemes Nagy Ágnes-től és Petri Györgytől szintén egy-egy művet értelmez; tehát

egész életművek helyett a szövegek szemantikai univerzumának feltárása érdekében az egyes szövegek nyelvi szerveződését vizsgálja a dolgozat.

Bár a felsorolt költőket a magyar irodalomtudomány a lírai jelnyelv megújítói-ként tartja számon, a szerző tárgyválasztása első pillanatban indokolatlannak tűnhet, hiszen az „itt tárgyalt szerzők egy horizontba tartozása nem indokolható olyan fogalmakkal, mint a hermetizmus, tárgyiasság vagy mitologizáló költészet”. Ami „eltérő és egyedi poétikai arculatuk” ellenére mégis egy paradigmába sorolja a vizsgált szerzőket, az „a nyelvhez való viszony rokon volta” (8). A dolgozat – szem előtt tartva azt, hogy a klasszikus és a későmodernség lírai paradigmája közti különbség a líra jelnyelvének vizsgálata mentén írható le – annak tisztázásához szeretne hozzájárulni, miben is áll ez a versnyelvi fordulat. A dialogicitás elvét gyakorlati síkon is valló szerző szerint a paradigma kezdetét József Attila, végpontját Petri György jelöli ki.

A szerző az egyes alkotók esztétikai tárgyú írásait vizsgálva arra a következtetésre jut, miszerint nyelvszemléletük közös vonása, hogy a „verset a költők mint *kelet-*

kezésben lévőit, mint folyamatot tekintik, mely folyamat nem annyira az alkotás meneteként, hanem a szövegben létrejövő, születőben lévő nyelvként válik értelmezhetővé, éppen mivel ez az új költői nyelv minden egyes befogadásban újra megalkotódik. Ez a nyelv pedig, versről lévén szó, döntően a hangzáson alapszik” (10).

Mivel a vershangzás letéteményese a szó, a hangalak és a fogalmi jelentés különválasztható; a kettő között azonban kapcsolatot teremt egy harmadik tag, pontosabban a mód, ahogy a hangalak a jelentéshez kapcsolódik (József Attila). Az a harmadik elem, melyet Humboldt és Potebnya *képzetnek* vagy *belső formának* nevezett, hozza létre az összefüggést a szó hangteste és jelentése között. A képzet ugyanis a szó történeti jelentéseinek soraként konstituálódik. De míg a történeti jelentés a hétköznapi kommunikációt zavarná, az irodalom nyelve abban különbözik a hétköznapi beszélt nyelvtől, hogy a versszöveg hangzásából kibontva újraéleszti a belső formát. A humboldti nyelvszemléleten alapuló potebnyai elképzelés tehát a nyelvet dinamikus újralétesülésnek, a hangsorok illetve a szóformák hordozta értelemképződés folyamatának, költői szemiózisan tekinti. Ami a nyelvről való gondolkodás és a művészi nyelvhasználat módjáról az egyes alkotók írásaiból leoszűrhető, ezen a ponton lép dialógusba a humboldti alapozású modern nyelvfilozófia (nyelvmegértés, nyelvre történő eszmélődés) kérdészi horizontjával. A dolgozat írója saját megközelítmódja történetiségével az első, József Attila versét elemző fejezetben vet számot.

Egyfelől az olasz szemiotika (Eco) és az orosz poétikai hagyomány (a potebnyai örökség mellett elsősorban Tinyanov,

Lotman és Olga Frejdenberg) folytatása, másfelől a hermeneutikai megértésmélet (Heidegger, Gadamer) és részben a recepcióesztétika (Iser) eredményeinek fölvalalása határozza meg azt a történeti örökséget, mely a dolgozat irodalomelméleti kereteit is határolja.

A szerző módszertani alapfeltevése szerint az értelmezés az életre hívott belső formák (történeti szemantika) szövegeképző erejére kell hogy irányuljon; vagyis egyfelől arra kérdez rá, hogy a szöveg magasabb nyelvi szintjein megalkotható jelentések hogyan bomlanak ki, mi módon motiváltak a hangzás és a belső forma felől. Az interpretátornak tehát a hangzásnak a megnyilatkozás feletti értelemképző erejével is számolnia kell. Másfelől azonban a létrejövő jelentés a jelképzés folyamatára is visszahat (másodlagos jelölés), így lesz a hangalak, a szó jelölője is a jelölés tárgyává.

A diszkurzív poétikai megközelítés ugyanakkor hermeneutikainak is tekinthető, amennyiben a szöveg egyetlen elemét, így a szót sem tekinti eleve értettnek.

A költői reetimologizáció – a belső forma újrateemtése – létrehozta szöveg így a nyelv újraalkotásaként válik értelmezhetővé; a szöveg mint szubjektum „a nyelvalkotás útján maga is teremti magát, azaz személyessége a szövegalkotás folyamatában jön létre” (29).

A dolgozat felhasználja a kései Lotman kutatási eredményeit is, aki az irodalmi szöveget az emberi személyiség mintájára írja le; továbbá számba veszi azt a hermeneutikai tapasztalatot, mely a szöveg és olvasó interszubjektív viszonyára figyelmeztet. Így valóban joggal vezet be elemzéseibe a szövegsubjektum terminust, Kovács Árpád szövegelméletének kulcsfogalmát.

Arra a kérdésre tehát, hogy a műalkotás keletkező nyelvében a szubjektum és a szerző halála megy végbe, vagy a nyelvi megnyilatkozás inkább a személyesség megnyilvánulásának formájaként írható le, Horváth Kornélia Barthes-éval ellentétes választ ad. Megalapozottnak tűnő véleménye szerint – a szubjektum kérdését a humboldti-potebnyai nyelvfelfogás felől tartva továbbgondolhatónak – szerzőnél és olvasónál egyaránt a megértés folyamata zajlik le – ez különíti el a szövegbe belépő ént az empirikus-biografikus éntől, így a „szerző halála” nem azért lesz szükségszerű, hogy az olvasónak visszaadhassuk saját helyét.

Az elemzett költők közül Petri az, aki leginkább közel kerül a posztmodern fordulathoz; a líratörténeti folytonosság szempontjából ezért kérdésként merül fel, vajon a paradigma kezdőpontjától legmesszebbre kerülő, az egyébként ironikus beszédmódú alkotói módszert is jellemzi-e az a nyelv- és szubjektumszemlélet, melyet a legújabb irodalomtörténet a késő-modernség paradigmájának nevez; tehát redukálódik, megszűnik-e a többi alkotóra jellemző, a vers- és szóhangzásra, illetve a történeti szemantikára épülő szövegalkotó módszer.

Petri *A hagyma szól* című verse a szövegbeli monológ elmondójaként a hagymát nevezi meg; a maga ürességét és szó-lásképtelenségét állító beszélő azonban nemcsak a megnyilatkozás, hanem a szólás szintjét is uralja: a szó hangalakjának folyamatos transzformációja határozza meg, hozzá létre végső soron a szöveget. Az eredetileg az 'üres, valamitől mentes' jelentésű *hiu* szóra visszamenő *hagyma*, *hajma*, *haj*, *héj* tővariánsok ismétlődése az üresség képzetét nyelvi motivált módon

kapcsolja a hagymához, „aki” tehát nemcsak a versbeli történet – feldarabolás – szintjén, hanem „nyelvi úton, *mint szó is felbontatik* különböző hangzó részreire” (185).

A *hely* szóalak pedig a nyelvi metaforikában nem a történeti rokonság, hanem a homofónia révén vesz részt: a költői reetimologizációban, mely a szövegben létrejövő szemantika révén a *hely* szót is felruházza az 'üresség' képzetével. Annak ellenére tehát, hogy a versbeszédben a hagyma tulajdon elhallgatását állítja, éppen ebben az állításban *szól* folyamatosan. Így a versszöveg szubjektuma – mondja Horváth Kornélia – valójában az a nyelvi tevékenység lesz, amely a vers legelemibb alapegységeit szemantikailag a történeti rokonság és hangzásbeli azonosság révén egymáshoz kapcsolja. Így a Petri alkotói módszerével kapcsolatban feltett kérdésre (megszűnik-e a többi alkotóra jellemző szövegalkotó módszer) a dolgozatíró határozott nempel válaszol.

Ennek értelmében azonban a dolgozat egy másik kérdést is felvet: vajon a nyelvre hallgató, a vers- és szóhangzásra, a történeti szemantikára építő alkotásmód a későmodernség paradigmájára korlátozódik-e. Következtetése szerint „a nyelv hangzóságában rejlő poézis felszabadítása és a vershangzásban megteremtődő költői szemantika jelentőségét a magyar líra más, korábbi költőinél is fölfedezhetjük” (14); az „elődök” közül főképpen Aranyt, Berzsenyit, Balassit és Rimayt tekinti idetartozónak.

Az elemzések kiindulási pontja kitüntetett: ez egyenesen következik a dolgozatíró felvázolta humboldti-potebnyai (–gadameri) nyelvfelfogásból, mely szerint a nyelvi szubsztanciát életre hívó sze-

miózis a hangzás szintjéről indul. A vers esetében tehát a hangzás külön szintjével, a versritmussal (illetve a rím, a versszak-szervezet, a különböző hang- és hangcsoport-ismétlődések vizsgálatával) mint a lírai szövegeket a narratívától elválasztó specifikus tényezővel, s csak a lírára jellemző értelemképző alakzattal is számolni kell (33).

A verselemzések gyakorlatában ezt a megfigyelést Horváth Kornélia úgy látja kamatoztathatónak, hogy az önmagában megközelíthető értelmet nem hordozó versritmus, mely a szöveg homogén felépítettségét jelzi, időről időre ellentmond a felállított mértéknek, a szöveg más nyelvi szintjeivel pedig ezek a kitüntetett szöveghelyek szemantikai kapcsolatot létesítenek. Így például Pilinszky *Senkiföldjén* című versének meglehetősen szabályos jambikus lejtése éppen a ritmikailag kiemelt funkciójú első sorban nem realizálódik, sőt, trochaikussá válik. A csak rekurzív olvasatban észlelhető anklázis a verssor mellett a *senkiföldjén* szót emeli ki, mely így „egy ritmikailag alapú metaforika kezdőpontját is képezi” (50).

Az egyes versek esetében a szövegközeli olvasat az általános teoretikus és módszertani következtetéseken túl természetesen fölvet speciális kérdéseket is, ahogy arról már a Petri-vers kapcsán szóltunk.

A József Attila-vers Horváth Kornélia olvasatában mint a lírai beszélő hermeneutikai értelemben vett megértéstörténete írható le. Ez a megértés a szövegalkotás folyamatában, tehát nyelvi-poétikai úton megy végbe: a szöveg sajátos alanyisága (mint a vers egyedi értelemvilága) a szövegben keletkező szó (történeti szemantikája) révén bomlik ki.

Pilinszky János *Senkiföldjén* című verse kapcsán az értelmezés a referenciális jelentéstulajdonítás irrelevanciáját hangsúlyozza; a történelmi szemantikát a vers egésze tekintetében a „szem ~ csillag” metafora újraírása hordozza. A vers metaforikáját a dolgozatíró intertextuális kapcsolatok felől is leírja (Dante *Isteni Színjátéka* és Goethe *Faustjának* II. része).

A szerző mindhárom Weöres-vers elemzése során meggyőzően bizonyítja, hogy a lírai beszéd imperszonalitása a szónál kisebb egységekre építő versnyelvre nincs hatással. Az alanyiságától megfosztott szövegről tehát kizárólag a megnyilatkozás szintje kapcsán beszélhetünk, míg a hangzsmetaforikára építő versnyelv képes lesz a maga (szöveg)szubjektumát, a csakis rá jellemző alanyiságot létrehozni.

Valószínűleg a *Pára* elemzését tarthatjuk a legérdekesebbnek abból a szempontból, hogy a névelőkkel és címmel együtt mindössze tizenhét szóból álló, egyszerűnek, sőt, első pillantásra talán interpretációra sem szorulónak tűnő versnek milyen mély és gazdag rétegeit képes feltárni a megfelelően elmélyült, tudatos elemzés. A születő új szubjektum gondolatát a *Pára* címszó hordozza a maga történeti jelentéseiben, illetve az ezekre épülő közismert kontextusában. A régi jelentések közül Horváth Kornélia a 'kovász, élesztő' szemantikát emeli ki, „mely felől a verset a *(meg)kelés, keletkezés* történeteként” olvassa. A vers a „léttelenség állapotát” a „világ és a virág szavak közös etimológiájában teremti meg”. Az említett szópár az *Ómagyar Mária-síralmat* mint pretextust idézi, így „a szöveg tulajdon létrejövésének történetét a magyar nyelv és irodalom keletkezésének fényében reflektálja és alkotja meg”. A dolgozatíró tehát a verset

úgy interpretálja, mint amely „a költői nyelv és az irodalmi alkotás keletkezésének történeteként áll elénk” (107–108).

Az egész életmű tekintetében is kiemelt *Fák* című Nemes Nagy Ágnes-vers diszkurzív poétikai elemzése annak meghatározására irányul, hogy a dolog-tárgy nyelviileg mi módon artikulálódik, s arra is választ keres, milyen természetű a Nemes Nagy Ágnes-i kép. Következtetésében a képet úgy értelmezi, mint a szóban (a szó belső formája révén) eleve benne rejlő nyelvi potenciált, melyet a vers a születése során (illetve az olvasás során történő újraalkotásban) bont ki. Az elemzett vers esetében tehát a szöveget a *fák* mint címadó trópus szervezi mind akusztikai, mind szemantikai oldalról.

Horváth Kornélia szövegelemzéseiben a szöveg „diszkurzív rendjét”, tehát a nyelvi

úton létrejövő, új szemiózissal járó szemantikát vizsgálja. Kísérletet tesz a nyelv-központú poétikai értelmezés és a modern hermeneutika, recepcióesztétika eredményeinek szintézisére, miközben az egyes szerzők esztétikai tárgyú írásaira is erőteljesen reflektál; így mind módszertanában, mind elméleti megközelítésében új irányt képvisel a hazai irodalomtudományban (kivált a versritmusra-hangzásra épülő szemantika kapcsán).

Elmélyült és sokrétű szövegelemzéseinek köszönhetően könyve nemcsak a későmodernség lírai jelnyelvének sajátosságait segít feltárni, de lehetőséget ad az újabb magyar vers modernség-történeti összefüggésének új távlatba helyezésére is.

Finta Gábor

ItK

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK FOLYÓIRATA

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

SZÖRÉNYI LÁSZLÓ (főszerkesztő), KECSKEMÉTI GÁBOR (felelős szerkesztő)

BALÁZS MIHÁLY, BÍRÓ FERENC, BITSKEY ISTVÁN, DÁVIDHÁZI PÉTER,
ERDŐDY EDIT, KŐSZEGHY PÉTER, KULCSÁR PÉTER, TVERDOTA GYÖRGY,
VIZKELETY ANDRÁS

CSÁSZTVAY TÜNDE (szerkesztő), BENE SÁNDOR (a Szemle rovat szerkesztője),
HEGEDŰS BÉLA (technikai segédszerkesztő)

2001. CV. ÉVFOLYAM

BALASSI KIADÓ, BUDAPEST

A CV. évfolyam munkatársai

- Békés Enikő (Budapest)
Bene Sándor (Budapest)
Bitskey István (Debrecen)
Boka László (Budapest)
Bollók János (Budapest)
Boronkai Szabolcs (Budapest)
Burján Monika (Szeged)
Császtvay Tünde (Budapest)
Daneloni, Alessandro (Firenze)
Debreczeni Attila (Debrecen)
Eisemann György (Budapest)
Fenyő István (Budapest)
Finta Gábor (Székesfehérvár)
Földes Györgyi (Budapest)
Fried István (Budapest–Szeged)
Gerold László (Újvidék)
Györe Zoltán (Gödöllő)
Gyüszi László (Tatabánya)
Hargitai Andrea (Pécs)
Hilóczki Ágnes (Kazincbarcika)
Hubert Ildikó (Budapest)
Jankovics József (Budapest)
Jászberényi József (Budapest)
Kecskeméti Gábor (Budapest)
Kerényi Ferenc (Budapest)
Koltai András (Budapest)
Z. Kovács Zoltán (Szeged)
Kunkli Enikő (Debrecen)
Merényi Annamária (Pécs)
Mesterházy Balázs (Budapest)
Mészáros Ágnes (Debrecen)
Nagy Levente (Budapest)
Nagy Miklós (Budapest)
Pajkossy Gábor (Budapest)
Penke Olga (Szeged)
Petróczi Éva (Budapest)
Rákai Orsolya (Szeged–Budapest)
S. Sárdi Margit (Budapest)
Sas Péter (Budapest)
Szalai Anna (Jeruzsálem)
Szelestei N. László (Budapest–Piliscsaba)
Szentmártoni Szabó Géza (Budapest)
Szentpéteri Márton (Budapest)
Szilágyi Márton (Budapest)
Szilasi László (Szeged)
Takáts József (Pécs)
Thimár Attila (Budapest–Piliscsaba)
Tóth István (Marosvásárhely)
Tóth Péter (Budapest)
Tóth Zsombor (Kolozsvár)
Urbán Aladár (Budapest)
Varga Imre (Budapest)
P. Vásárhelyi Judit (Budapest)
Virágh László (Budapest)
Zentai Mária (Szeged)

TARTALOMMUTATÓ

Tanulmányok

<i>Bene Sándor</i> : A történeti kommunikációelmélet alkalmazása a magyar politikai eszmetörténetben – A kora újkori modell	285
<i>Boka László</i> : Kanonizáció és a „szerzői arc” az 1957 utáni erdélyi magyar irodalom magyarországi recepciójában	57
<i>Burján Monika</i> : Toldy Ferenc helye a magyar fordításelméleti gondolkodás történetében	29
<i>Debreczeni Attila</i> : Nemzet és identitás a 18. század második felében	513
<i>Eisemann György</i> : A „befagyott emlékezet” és a „világfolyás” (Vajda János: <i>A kárhozat helyén</i>)	325
<i>Kecskeméti Gábor</i> : A <i>genus iudiciale</i> a 16–17. századi magyarországi irodalomban és irodalomelméletben	255
<i>Penke Olga</i> : A regény műfaja Dugonics <i>Etelkájában</i>	553
<i>Szalai Anna</i> : „...bűn hozatott fel ellenem: [...] »Ellensége vagyok a zsidóknak«” (Zsidó szereplők Nagy Ignác műveiben)	573
<i>Takáts József</i> : Nyolc érv az elsődleges kontextus mellett	316
Tóth István : A gyulafehérvári latin nyelvű humanista költészet alapvonásairól (Első közlemény)*	3

Kisebb közlemények

<i>Boronkai Szabolcs</i> : Német–magyar kétnyelvűség: Ludwig Dux – báró Dóczy Lajos (1845–1919)	71
<i>Földes György</i> : Az Ady-recepció mint az impresszionizmusellenesség egyik aspektusa Lukács György kritikai munkásságában	618
<i>Fried István</i> : A levelez(get)ő Márai Sándor (A Márai–Megyery Sári-levelezés margójára)	84
<i>Györe Zoltán</i> : Eddig ismeretlen kapcsolatok a Csokonai családban	359
<i>Gyüszti László</i> : Egy törvénytelen író: Tévedések Laczkó Géza életrajzában	369
<i>Szentmártoni Szabó Géza–Virágh László</i> : Megzenésített magyar szitkozódás és a pozsonyi bolhák egy Lassus-motettában	341
<i>Tóth Zsombor</i> : Montaigne és Bethlen (?): „Meztelen” („tout nud”) moralista „magyar köntösben”	600

* A tanulmány második részének megjelentetéséről lemondunk, mert az időközben megjelent a szerző fordításkötetének utószavaként: TÓTH István, *A gyulafehérvári humanista költészet antológiája: „Költők virágkertje”*, Bp., Accordia Kiadó, 2001 (Hagyományörző Könyvek, 1), 339–408.

Műhely

<i>Hargitai Andrea</i> : Kelemen Didák prédikációinak Pázmány-kompilációi	638
<i>Jászberényi József</i> : Kontextusok Kölcsey Ferenc magnetista tematikájú műveihez	373
<i>Thimár Attila</i> : „A társaság állapotja”: Egy irodalmi intézménytörténeti adatbázis megtervezésének tanulságai	90
<i>Urbán Aladár</i> : Petőfi választási kudarca és az országgyűlés	397
<i>P. Vásárhelyi Judit</i> : Káldi György: <i>Oktató intéz</i>	623

Textológia

Bollók János : Kísérlet Christianus Schesaeus <i>Historia Annae Kendi</i> című elégiája szövegének rekonstrukciójára	149
<i>Mészáros Ágnes</i> : Genetikus elv – digitális kiadás (Elméleti megfontolások egy készülő Kazinczy-kiadás kapcsán)	414
<i>Tóth Péter</i> : Az apostolok vetélkedése: Egy kódexünk forrásaihoz	657

Bibliográfia

<i>Merényi Annamária</i> : Ungvárnémeti Tóth László szerzői bibliográfiája	430
<i>Szentmártoni Szabó Géza</i> : Balassi-bibliográfia (1994–2000)	107

Műelemzés

<i>Kunkli Enikő</i> : A visszavonhatatlanság tapasztalataként megjelenő létértelmezési válság tematizálódása Gárdonyi Géza <i>Az öreg tekintetes</i> című művében	128
<i>Mesterházy Balázs</i> : „Fénynek hajlékát romjaiban látni” (Vörösmarty Mihály: <i>A Rom</i>)	685
<i>Szilágyi Márton</i> : „...többé semmit azontúl” (Vörösmarty Mihály: <i>A Rom</i>)	678
<i>Szilasi László</i> : „Álma kietlen” (A fenséges problémái Vörösmarty Mihály <i>A Rom</i> című kiseposzában)	698
<i>Zentai Mária</i> : Ösvények és romok	670

Adattár

<i>Daneloni, Alessandro</i> : Egy levéltári dokumentum Garázda Péterről	451
<i>Hubert Ildikó</i> : Kánya Athanáz ének-másolatai teológiai jegyzetében (1743)	707
<i>Jankovics József</i> : Babits Mihály fegyelmi büntetésének revíziós eljárása ismeretlen dokumentumok tükrében	183
<i>Pajkossy Gábor</i> : Kölcsey – ahogy az országgyűlési titkosszolgálat 1836-ban látta	458
<i>Rákai Orsolya</i> : Rhédeyné Kácsándy Terézia temetésének leírása	712
<i>S. Sárdi Margit</i> : Ismeretlen 17. századi versek a zágoni parókia könyvtárában	456
<i>Sas Péter</i> : Bánffy Miklós ismeretlen arca (Adalékok az életmű megismeréséhez)	716

Párbeszéd (Vita)

<i>Bitskey István</i> : Pótlás és javítás egy Pápai Páriznak tulajdonított vers szövegkiadásához	214
<i>Kerényi Ferenc</i> : Petőfi, az orosz ügynök	465
<i>Nagy Levente</i> : Dubito ergo requiro	215

Krónika

Intézeti hírek (2000. január 1.–december 31.) (<i>Császtvay Tünde</i>)	248
--	-----

Szemle

Újabb könyvek Johann Heinrich Alstedről (<i>Szentpéteri Márton</i>)	476
ARANY János, <i>Tanulmányok és kritikák</i> , vál., szerk., utószó S. VARGA Pál, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998 (Csokonai Könyvtár: Források, 4). (<i>Nagy Miklós</i>)	237
<i>The Croatian Muses in Latin (A Trilingual Anthology Latin–English–Croatian) – Musae Croaticae latini sermonis (Anthologia trilinguis Latino–Anglico–Croatica) – Hrvatske Muze na latinskom (Trojezicna antologija latinsko–englesko–hrvatska)</i> , ed. Vladimir VRATOVIĆ, Zagreb, 1998, 312 l. (Most – The Bridge: A Journal of Croatian Literature, Special Editions). (<i>Petrőczy Éva</i>)	223
DÁVIDHÁZI Péter, <i>Per passivam resistentiam: Válogatott hatalom és írás témájára</i> , Bp., Argumentum Kiadó, 1998, 409 l. (<i>Thimár Attila</i>)	468
ENYEDI Sándor, <i>Tegnapelőttől tegnapig: Művelődéstörténeti töprengések</i> , Kolozsvár, Yoyo Only Kiadó, 1998, 311 l. (<i>Gerold László</i>)	245
GYÖNGYÖSI István, <i>Márssal társalkodó Murányi Vénus</i> , kiad., jegyz. JANKOVICS József, NYERGES Judit, utószó JANKOVICS József, Bp., Balassi Kiadó, 1998, 202 l. (Régi Magyar Könyvtár: Források, 8); GYÖNGYÖSI István, <i>Porából megéledett fönix</i> , kiad., jegyz. JANKOVICS József, NYERGES Judit, utószó JANKOVICS József, Bp., Balassi Kiadó, 1999, 299 l. (Régi Magyar Könyvtár: Források, 10). (<i>Nagy Levente</i>)	724
HORVÁTH Kornélia, <i>Tühegyen: Versértelmezések a későmodernség magyar lírája köréből</i> , Bp., Krónika Nova Kiadó, [1999], 197 l. (<i>Finta Gábor</i>)	744
KEMÉNY Zsigmond, <i>Kisregények és elbeszélések</i> , kiad., tan., jegyz. BÉNYEI Péter, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997, 314 l. (Csokonai Universitas Könyvtár: Források – Régi Kortársaink, 2). (<i>Nagy Miklós</i> , <i>Z. Kovács Zoltán</i>)	238
KILIÁN István, <i>A magyarországi piarista iskolai színháztársulatok forrásai és irodalma 1799-ig / Fontes ludorum scenicarum in gymnasiis collegiisque Scholarum Piarum Hungariae</i> , Bp., Argumentum Kiadó, 1994, 772 l. (A Magyarországi Iskolai Színháztársulatok Forrásai és Irodalma). (<i>Koltai András</i>)	224
KNAPP Éva, <i>Officium Rákócianum: Az I. Rákóczi Ferencről elnevezett imádságoskönyv története és nyomtatott kiadásai</i> , Bp., Borda Antikvárium, 2000, 200 l. (<i>Bene Sándor</i>)	486
MARGÓCSY István, <i>Petőfi Sándor</i> , Bp., Korona Kiadó, 1999, 312 l. (Klasszikusaink). (<i>Kerényi Ferenc</i>)	502
Jules MICHELET, <i>Leçons au Collège de France 1847</i> , publiées par Ambrus MISKOLCZY avec la collaboration de Imre SZABICS et Patrick QUILLIER, Bp., Universitas Kulturális Alapítvány,	

- 1999, 191 l. (Europica Varietas: Série de documents et d'études de la Chaire de Philologie Roumaine de l'Université Loránd Eötvös à Budapest). (Fenyő István) 742
- OROSZ László, *A niklai remete és a kecskeméti fiskális: Tanulmányok Berzsenyiről és Katonáról*, Bp., Krónika Nova Kiadó, [2000], 102 l. (Kerényi Ferenc) 740
- Pannonhalmi Füzetek, Új sorozat, 36–44. (Szelestei N. László) 736
- POZSVAI Györgyi, *Visszanéző tükörben: Az Álmodó álmodója ezredvégi olvasata*, Bp., Argumentum Kiadó, 1998, 181 l. (Eisemann György) 506
- The Sopron Collection of Jesuit Stage Designs*, preface by Marcello FAGIOLO, studies by Éva KNAPP, István KILIÁN, iconography by Terézia BARDI, ed. by József JANKOVICS, Bp., Enciklopédia Publishing House, 1999, 291 l. (Békés Enikő) 496
- SZILÁGYI Márton, *Kármán József és Pajor Gáspár Urániája*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1998, 490 l. (Csokonai Universitas Könyvtár: Bibliotheca Studiorum Litterarium, 16). (Fried István) 228
- A színjátszó iskola a XVII–XVIII. században: Az iskolai, a populáris és a hivatásos színjátszás Magyarországon (Bibliográfia)*, szerk. NAGY Júlia, az anyagot gyűjtötte Kiss Katalin, NAGY Júlia, Bp., Universitas Kulturális Alapítvány, 1998, 112 l.; *Kiegészítés a hasonló című bibliográfiához*, szerk. NAGY Júlia, Miskolc, 2000, 7 l. (Varga Imre) 732
- László TARNÓI, *Parallelen, Kontakte und Kontraste: Die deutsche Lyrik um 1800 und ihre Beziehungen zur ungarischen Dichtung in den ersten Jahrzehnten des 19. Jahrhunderts (Studienband)*, Bp., ELTE Germanisztikai Intézet, 1998, 348 l. (Hilóczki Ágnes) 233

NÉVMUTATÓ*

- Aba Sámuel magyar király 4
 Abafi Lajos 443
 Abdias, Babyloniae episcopus 667
 Ábel Jenő 451, 735
 Abelson, R. P. 322, 324
 Ábrahám Zoltán 334
 Accetto, Torquato 294, 308
 Ács Pál 112, 113, 120, 152, 248, 269–271, 313
 Acsády Ignác 727
 Adalbert, Szent 3
 Adamik Tamás 704
 Adams, Hazard 60
 Adelong, Christoph 343, 353
 Ady Endre 116, 187, 228, 325–327, 336, 618–622,
 716, 740
 Ágai Adolf 387
 Ágh István 122
 Ágh Lajos Norbert 734
 Agostini, Paolo 356
 Ágoston (Augustinus), Szent 293, 606, 629–633,
 635, 657, 666, 668, 704, 707
 Agricola, Rudolf 297
 Aiszkülosz 17, 686
 Aiszóposz 11, 726
 Ajtai Dániel 456, 457
 Aladár hun királyfi 3
 Alexa Károly 116
 Alföldy Jenő 118
 Almási Balogh Pál 386
 Almási Benjámin 28
 Almási Miklós 609
 Alpek Zoltán Imre 122
 Alsted, Johann Heinrich 296, 476–478, 480–486
 Alszegey Zsolt 736, 739
 Althusius, Johannes 295
 Altrichter Ferenc 610
 Alvinczi Péter 222, 298, 305, 308, 311
 Amade László 238, 239
 Ambrosius Lahm, Sebastian 115, 313
 Ambrus (Ambrosius), Szent 629, 631–633
 Ames, William (Amesius, Guilielmus) 615, 616
 Anakreón 436
 Anderson, Benedict 517, 518, 550, 552
 Andrassy Gyula 72
 Andrae, Jacob 273
 Andrae, Johann Valentin 483
 Angerianus, Hieronymus 115, 272, 347
 Angyal Dávid 734
 Angyalosi Gergely 249, 251, 252
 Anonymus 549, 561
 Antognazza, Maria Rosa 477, 484, 486
 Ányos Pál 103, 104, 238, 239
 Apácai Csere János 305, 306, 308, 309, 483, 612
 Apafi György 16
 Apafi Mihály, I. erdélyi fejedelem 221
 Apafi Mihály, II. erdélyi fejedelem 221, 456, 457
 Apponyi Sándor 355
 Áprily Lajos 62
 Aquaviva, Claudio 637
 Aranka György 101, 245, 538, 551
 Arany János 13, 40, 73–79, 83, 148, 197, 237–239,
 318, 327, 337, 465, 466, 706, 725, 726, 746
 Arany László 74
 Arany Lászlóné 76
 Arató László 116
 Aretino, Pietro 295
 Argenti, Giovanni (Joannes Argentus) 637
 Arias Montanus, Benedictus 634
 Arisztotelész 265, 268, 276, 277, 332, 606, 664, 667
 Armbrust Kristóf 355, 356
 Armstrong, John 518, 524, 528, 539, 547–549
 Arnisaeus, Henning 310
 Árokszállásy Zoltán 324
 Árpád fejedelem 549, 554, 555, 559, 562–565, 567,
 569–571
 Árva Judit 350

* Folyóiratunk történetében először fordul elő, hogy egy évfolyamunk egyesített névmutatóját nem évekkel később, pótfüzetben tesszük közzé, hanem közvetlenül az évfolyam utolsó számának végéhez csatolhatjuk. Névmutatónk a BBL[®] programmal készült, amelynek kipróbálható változata letölthető az ItK honlapjáról.

- Asbóth János 328, 506, 508, 510
 Asor-Rosa, Alberto 308
 Assmann, Jan 519, 520, 526, 527
 Asztalos László 265
 Asztalos Miklós 362
 Asztalos Pál 410, 411
 Attila hun király 549, 559, 567, 571

 Babits Mihály 123, 183–197, 199–213, 249, 326,
 327, 492, 620, 719–721, 723, 725
 Bach, Alexander 72
 Bacon, Francis 19, 277, 297
 Bacsó János 397, 403, 405, 408, 411
 Badics Ferenc 725–729
 Bahtyin, Mihail Mihajlovics 557, 726
 Bajcsa András 280
 Bajkay Endre 387
 Bajza Jenő 55
 Bajza József 30–33, 35–37, 40–42, 441
 Balanyi György 225
 Balásfi Tamás 310
 Balassa Brunó 260
 Balassa József 736
 Balassa Menyhárt 15
 Balassi Bálint 21, 107–127, 250, 255, 256, 265–
 267, 269–272, 320, 323, 347, 357, 422, 619,
 699, 728, 737, 746
 Balassi Ferenc 112, 120, 269–271
 Balassi Imre 110
 Balassi János 113, 125
 Balázs Béla 197, 201, 251, 618–622, 716
 Balázs Eszter Anna 123, 573
 Balázs János 39, 276, 277
 Baldini, Artemio Enzo 309
 Bálint József 717
 Ballagi Géza 546
 Ballard, Robert 341
 Balog György 298
 Balogh Edgár 247
 Balogh Magdolna 251
 Balogh Sámuel 33
 Balzac, Honoré de 239, 673
 Bán Imre 257, 258, 263, 304, 309, 476, 481, 612,
 648, 725, 731
 Bánffy Miklós 716–723
 Bánhegyi Jób 739
 Bánki Éva 115
 Bankós Károly 398, 401–405, 410–412
 Barabás Miklós 742
 Baranyai Decsi János 23, 298, 303, 304, 309, 314
 Baranyi Pál 490

 Barcia, Franco 309
 Barclay, John 553, 556, 557, 563
 Bárczi Ildikó 109, 114, 638, 639
 Barcs János 122
 Barcsay Ábrahám 100, 101
 Bardi Terézia 496, 497, 499–502
 Barkhoff, Jürgen 374, 375, 388
 Barkóczy Ferenc 91, 92
 Barlaeus, Caspar 349
 Barlay Ö. Szabolcs 116, 117
 Barnard, F. M. 515
 Báróczi Sándor 427, 538, 556, 559
 Baron, Hans 309
 Baróti Dezső 553
 Baróti Szabó Dávid 474, 534, 535, 543, 544
 Barrell, John 521
 Barta Gábor 272
 Barta János 239, 241, 242, 327, 328
 Barta Róbert 209
 Barth, Paul 603, 604, 607
 Bartha György 562
 Barthes, Roland 59, 252, 746
 Bartók István 38, 108, 114, 250, 251, 260, 309, 648,
 649
 Bartolomeo della Fonte (Bartholomaeus Fontius)
 451–453
 Basilus Seleucensis 666
 Báthory András, ifj. erdélyi fejedelem 22, 25
 Báthory Gábor erdélyi fejedelem 21
 Báthory István erdélyi fejedelem, lengyel király 14,
 18–20, 22, 24, 25, 27, 149
 Báthory István, Ecsedi 23, 357
 Báthory Kristóf 18, 25
 Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem 23, 25, 26, 28,
 303, 304, 310
 Báthory Zsófia 489, 491
 Batsányi János 34, 37, 43, 46, 49, 52, 98, 103, 104,
 532, 535, 540, 541, 543, 545, 547, 550, 704
 Batthyány Ádám 299
 Batthyány Boldizsár 355
 Batthyány Lajos, gr. 400, 459
 Batthyány Orbán 10, 12
 Baudelaire, Charles 237, 252, 326, 327, 332, 333,
 339
 Baurmann, Jürgen 418
 Bausi, F. 451, 453
 Bayer József 438, 597
 Bayer, Johannes 278
 Bayle, Pierre 295, 306, 374, 391, 392, 395, 476
 Bebek Ferenc 150
 Beckher, Georgius 268

- Becsky Károly 464
 Bécsy Tamás 438
 Beda Venerabilis 632, 666
 Bednatics Gábor 336
 Beér János 405, 407, 409–412
 Beethoven, Ludwig van 349
 Békés Enikő 250, 502
 Békés Gellért 740
 Béla, IV. magyar király 592
 Béládi Miklós 69
 Bellarmino, Roberto 306, 631, 633
 Bellini, Eraldo 309
 Bem József 466
 Bence György 309
 Bencze Balázs 109
 Benda Gyula 94, 95, 350
 Benda Kálmán 309, 538
 Bene Ferenc, id. 383
 Bene Sándor 216, 223, 251, 252, 279, 285, 309, 496, 536
 Benedek Marcell 183, 436, 438, 442
 Benkő Loránd 532, 562
 Benkő Samu 431
 Benson, Lee 309
 Benyák Bernát 225, 735
 Bényei Péter 238, 239, 243, 244
 Beöthy Ödön 461
 Beöthy Zsolt 197, 241, 436, 438, 725, 726
 Berger Illés 252
 Berger, Peter L. 519
 Bergson, Henri Louis 251
 Beringer, Richard E. 97
 Berkes Tamás 250
 Bernát, Clairvaux-i Szent 632, 657, 658, 667
 Bernáth Csilla 385
 Bernegger, Matthias 296
 Bernini, Lorenzo 497, 501
 Bertelli, Sergio 306, 309
 Bertha Zoltán 69
 Berthóty Ilonka 553
 Bertók László 122
 Berzeviczy Márton 19
 Berzsenyi Dániel 52, 105, 433, 434, 534, 564, 565, 674, 703–705, 724, 740–742, 746
 Bessenyei György 92, 98, 100, 102, 104, 473, 532–534, 549
 Bessenyei Sándor 473
 Besze János 406, 409–411
 Bethlen Béla 717
 Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 3, 23, 239, 303, 305, 309, 314
 Bethlen György 719
 Bethlen Györgyné Jósika Paulina 719
 Bethlen István 194
 Bethlen János 298
 Bethlen Miklós 217, 255, 256, 266, 312, 600–610, 612–615, 617
 Bèze (Béza), Théodore de 628, 629, 631, 633, 634
 Bezeczky Gábor 320, 324
 Bhabha, Homi K. 521
 Bibliander, Theodorus 635
 Bielski Joachim 113
 Birkás Géza 601
 Birnbaum, Marianna D. 119, 451
 Bíró Ferenc 90, 104, 473, 513, 532, 534, 539–541, 550, 553
 Bíró Gyöngyi 108
 Bisterfeld, Johann Heinrich 483–485
 Bitskey István 91, 113, 124, 214, 215, 218, 220, 221, 281, 309, 355, 438, 542, 602, 614, 649, 731
 Bitterli, Urs 528
 Bizzarus, Petrus 354
 Blake, William 672
 Blandrata, Giorgio 15, 18
 Blayer Jakab 733
 Blazovicz Jákó 740
 Blotius, Hugo 355
 Blühm, Elger 313
 Bocatius, Johannes 255, 256, 298
 Bocskai István 222
 Bocskay István erdélyi fejedelem 26, 256
 Bocsor Péter 324
 Bod Péter 607
 Boda Edit 118
 Boeckler, Johann Heinrich 292, 295, 296, 309
 Boetticher, Wolfgang 341, 351, 352, 356
 Boileau-Despréaux, Nicolas 704
 Bojtár Endre 251
 Bojti Veres Gáspár 303, 309
 Boka László 57
 Bóka László 325, 327
 Bókay Antal 128
 Bolla Márton 102
 Bollók János 118, 149
 Bolyai Farkas 240, 440
 Bonfini, Antonio 10, 11, 292
 Bónis Ferenc 710
 Bónis György 255, 266, 267, 309, 538, 540
 Bónis Samu 408–412
 Borbély István 736
 Borbély Szilárd 438, 550, 706
 Boreczky Elemér 191, 192, 194, 195

- Borges, Jorge Luis 670, 673
 Borl Imre 327
 Bornemisza Elemérné Szilvássy Karola 719
 Bornemisza Péter 119, 255
 Boronkai Szabolcs 71
 Boros Dezső 328
 Boros Gábor 610
 Borrelli, Gianfranco 306, 309
 Borsa Gedeon 95, 112
 Borsáti Ferenc 21, 28
 Borzsák István 172, 260
 Botero, Giovanni 294, 300, 302, 306, 309
 Botonaki, Effe 604
 Bourdieu, Pierre 318, 319, 323
 Böhle, Knud 420
 Bölskei András 111
 Bradbury, Ray 675
 Bradley, Neil 423
 Braid, James 377
 Bramante, Donato 501
 Brătianu, Juon 722
 Braungart, Georg 267
 Brentano, Clemens 388, 690
 Bretter Zoltán 516
 Brettle, S. 663–665
 Brewer Lőrinc és Sámuel 729
 Broniowski, Marcin 119
 Brooks, Peter 128, 129
 Brown, Howard Mayer 356
 Brown, Stuart 486
 Bruch, Daniel C. 518
 Bruchto, Hugo 634
 Bruni, Leonardo 262
 Brunner, Otto 310
 Buchanan, George 115, 117
 Budai Ézsaiás 715
 Budai Ulrik 6, 8
 Buday György 125
 Bulcsú Károly 238
 Burján Monika 29
 Burke, Peter 321, 324, 526, 530, 704
 Burnacini, Giovanni és Ludovico 496, 499
 Burt, Richard 311
 Busa Margit 735
 Buzási Enikő 125
 Buzinkai Mihály 259, 270, 271, 311

 Calcagnini, Celio 346
 Calepinus, Ambrosius 25
 Calhoun, Craig 522, 525
 Cáliman, Valeria 151

 Camerarius, Joachim 296
 Camilli, Carlo 117, 119
 Campanella, Tommaso 480, 483, 484
 Campianus, Edmundus 109, 114, 121
 Canone, Eugenio 264
 Cantimori, Delio 291
 Capesius, B. 151
 Caporali, Riccardo 309
 Cardano, Girolamo 601, 602, 614, 615
 Caroti, St. 453
 Cassiodorus Senator, Flavius Magnus Aurelius 631
 Cassirer, Ernst 334
 Castaldo, Gian Battista 13
 Castelli, Enrico 277
 Castiglione, Baldassare 293, 297, 304
 Cato Censorius, Marcus Porcius 604
 Catullus, Caius Valerius 224
 Celan, Paul 416, 693
 Cennini, Pietro 451, 453
 Cerquiglioni, Bernard 727
 Cetto Benedek 102
 Chadwick, Henry 606
 Chamisso, Adalbert von 388
 Chase, Cynthia 691
 Chavehadzde, N. V. 518
 Chemnitius, Martin 626, 627
 Chlichtoveus, Jodocus 3, 9
 Cholinus, Petrus 635
 Chromy, Bronislaw 117, 125
 Cicero, Marcus Tullius 8, 27, 181, 256, 260–265, 267–271, 276, 279, 280, 292, 296–298, 301, 446, 453, 629
 Cicourel, Aaron 138
 Clapmarius, Arnoldus 295, 309
 Clouse, Robert 477
 Clusius, Carolus (Charles L'Écluse) 355
 Cochlaeus, Joannes 630
 Cocteau, Jean 508
 Cohen, Anthony P. 521
 Colerus, Christophorus 296, 309, 310
 Colley, Linda 521
 Collingwood, R. G. 318, 323
 Comenius, Johannes Amos (Komenský) 477–479, 483, 486, 735
 Conring, Hermann 287, 295, 296, 306, 309, 310
 Conze, Werner 310
 Cornelius Nepos 262
 Cornificius 114, 273
 Corsaro, Antonio 264
 Corvinus, Elias 354, 355
 Cover, Robin 423

- Cračiu, I. 150
 Crenius, Thomas 296
 Crijević, Ilija (Aelius Lampridius Cervinus) 224
 Crusius, Martin 260
 Cubitt, Geoffrey 517
 Culler, Jonathan 338, 339
 Currie, Mark 521
 Curtius Rufus, Quintus 559
 Curtius, Ernst Robert 328, 700
 Cyprianus, Thascius Caecilius, Szent 633, 639, 657
 Czakó Zsigmond 504
 Czapáry László 734
 Czár Csaba János 272
 Czeglédi István 275, 276
 Czeglédi Sándor 272
 Czeizel Endre 117
 Czindery Pál 538
 Czine Mihály 69
 Czinke Ferenc 435
 Czobor Mihály 121
- Csaba hun királyfi 3
 Csáktornyai Mátyás 120
 Csáky István, ifj. (1635–1699) 222
 Csáky Mihály 10, 12, 17
 Csanády István 387
 Csanády János 122
 Csanda Sándor 277
 Csánki Dezső 452
 Csaplár Vilmos 122
 Csapó Dániel 462
 Csapodi Lajos 601
 Csapodi Zoltán 310
 Csapodiné Gárdonyi Klára 453
 Csapody Tamás 117
 Császár Elemér 438, 541, 553, 734
 Császár Sándor 462
 Császmái István 15
 Császtvay Tünde 240, 249
 Csatkai Endre 498
 Csató Éva 526
 Csató Pál 39
 Csécsi Zachariás 726
 Cséfalvay Pál 125
 Csehély Aladár 207
 Csehy Zoltán 115
 Csengery Antal 404
 Cseremiczky Miklós 443
 Cseresznyés Sándor 442
 Cserhalmi Zsuzsa 124
 Csemátóni Pál 612
- Csemátóny Lajos 404
 Csetri Lajos 415, 424, 437, 439, 440, 514, 535, 543,
 544, 546, 702, 703
 Csikász István 122
 Csiki László 122
 Csikós Zsuzsanna 430, 438
 Csillag István 217, 219, 220
 Csiszár Mirella 188
 Csizmadia Andor 265, 402, 405, 407, 409–412
 Csobó Péter György 142
 Csokonai Eszter 360
 Csokonai Ferenc 362, 363, 366–368
 Csokonai József 359–364, 367, 368
 Csokonai Julianna (Győri Andrásné) 360, 361
 Csokonai László 362–364, 367
 Csokonai Mária 360
 Csokonai Vitéz Mihály 92, 98, 102, 105, 359–361,
 363, 364, 366, 368, 419, 424, 537, 538, 543,
 552, 572, 597, 598, 619, 703, 704, 712, 713,
 715, 735, 741
 Csokonai Zsuzsanna 360, 368
 Csonka Erzsébet 124
 Csonka Ferenc 109, 113, 114, 117, 125, 151, 256
 Csorba József 383, 387
 Csorba László 473
 Csorba Sándor 462, 463, 549
 Csörsz Rumen István 116, 124
 Csupor Ádám 216
 Csúzy Zsigmond 648
- Dąbrowski, Witold 119
 Dajkó Pál 698
 Dal Zuffo, Marta 119
 Dálnoki Benkő Márton 259
 Dammann, Günter 417
 Daneloni, Alessandro 451, 452
 Danielik József 436, 446, 449, 450
 Dankó József 3
 Dann, Otto 523
 Dante Alighieri 197, 249, 293, 657, 702, 747
 Darholcz Kristóf 265, 304
 Darvay Ferenc 464
 Dávid Ferenc 8, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 255
 Dávid Géza 113
 Dávid Gyula 718
 Dávidházi Péter 91, 119, 248–252, 375, 396, 420,
 468–475, 522
 Davies, John 540
 Dayka Gábor 437, 543
 De Diego, G. 668
 De La Mare, A. C. 451–453

- De Man, Paul 243, 328, 601, 687, 689, 691, 694, 696
- De Plinval, Georges 270
- De Vio Cajetan, Tommaso 628
- Deák Ágnes 516
- Deák Ferenc 402, 407, 410, 461, 462, 471, 472
- Deák Imre 709
- Debreczeni Attila 419, 424, 438, 440, 513, 537, 552, 704, 705
- Décsey László 463
- Decsy Sámuel 541
- Dee, John 354, 355
- Dékány András 610
- Del Rio, Martin Antoine 632
- Delehaye, H. 663
- Delille, Jacques abbé 52
- Della Casa, Giovanni 482
- Della Torre, Arnaldo 452
- Demeter Júlia 112
- Démoszthenész 8, 261, 265, 280
- Denby, David J. 521
- Dénes Tibor 118
- Dengelegi Péter 637
- Dér Aladár 517
- Derrida, Jacques 251, 332
- Descartes, René (*Cartesius*) 277, 297, 476, 610–613
- Dési Márton 222
- Dessewffy Amália 433
- Dessewffy József 432, 448
- Dévay József 350
- Devecseri Gábor 112, 380, 686, 690
- Dézi Lajos 107
- Di Francesco, Amedeo 109, 452
- Dickens, Charles 74
- Diderot, Denis 523
- Didier, Nicolaus 343
- Dietericus, Conradus 258
- Diósi Géza 553
- Dióssi Adrienn 111
- Diószegi György 220, 221
- Diószegi Imre 118
- Diószegi László 543
- Dobó István 180
- Dobó Jakab 272
- Dobokay Sándor 109, 113, 114
- Dobos István 368
- Dobos János 360, 368
- Dobossy László 439
- Dóczy Lajos 71–83
- Doderer, Heimito von 705
- Dományházi Edit 260
- Dombay Márton 439
- Domenichi, Lodovico 310
- Domonkos Péter 118
- Donne, John 348, 349
- Donovan, R. B. 668, 669
- Dózsa György 6, 7, 17, 18
- Döbrentei Gábor 367, 438
- Döme Károly 537
- Dömötör Sándor 436, 442
- Dörnyei Sándor 108
- Draskovich János (1550–1613) 304, 310, 312
- Draskovich János (1603–1648) 489–492, 495
- Dreizel, Horst 310
- Dreschler J. Attila 724
- Drujon, Fernand 557
- Drusius, Joannes 634
- Dsida Jenő 62, 65, 719, 723
- Du Jon, François 634
- Dubovitz Péter 124
- Duchet, Michèle 528, 530
- Dugonics András 103, 550, 553–572, 729, 735, 742
- Dumas fils, Alexandre 239
- Dumas père, Alexandre 239
- Dumont, Louis 531
- Dunn, John 308, 479
- Dury, John (*Dureus*) 477–479
- Dusch, Johann Jakob 560
- Džamanjić, Brno (*Bernardus Zamagna*) 224
- Ebeni István 216, 217
- Eber, Paul 358
- Eckhardt Sándor 113, 256, 263–267, 270, 310, 699, 702
- Eckhart Ferenc 542
- Eco, Umberto 724, 745
- V. Ecsedy Judit 108, 110
- Edeling, Joachim 355
- Eden, Kathy 273, 274
- Éder Zoltán 183–185, 196, 208
- Egresi János 363
- Egressy Gábor 466, 502
- Ehrard, Jean 528, 535
- Eisemann György 243, 325, 510
- Éles Csaba 619
- Eliade, Mircea 130, 134
- Ellebodius Casletanus, Nicasius 354, 355
- Ellinger, Georg 343
- Ellman, Robert L. 518
- Emerson, Ralph Waldo 609
- Emich Gusztáv 359, 367, 368
- Endrődi Sándor 398, 400, 402–405, 407, 410, 553

- Enessei György 541
 Engel Károly 735
 Engel, Johann Christian 357
 Entz Géza 3
 Enyedi Sámuel 28
 Enyedi Sándor 245–247
 Eötvös József 74, 240, 411
 Eötvös Mihály 461, 464
 Erasmus Rotterdamus, Desiderius 293, 296, 304, 629, 634, 737
 Ercesei Dániel 435, 441
 Erdélyi János 589, 705
 Erdélyi László 734
 Erdélyi Lujza 260
 Erdélyi Zsuzsanna 495
 Erdődy Edit 251
 Erdősi Péter 310
 Erephrastus, Johannes 707
 Erkel Ferenc 719
 Erős Ferenc 128
 Erzsébet, Árpád-házi Szent 3, 624
 Espinel, J. L. 665
 Esterházy Péter 63
 Estes, James M. 310
 Estienne, Charles 264
 Estienne, Robert 634
 G. Etényi Nóra 310
 Eucherius 632
 Euchner, Walter 311
 Euripidész 12, 112
 Euthymius Zigabenus 630
 Evans, Robert John Weston 477, 478
 Even-Zohar, Itamar 59, 60
- Fábíán Ernő 718
 Fábíán Márton 118
 Fabó András 218
 Fabricius, Valentinus 264
 Fabriczy Sámuel 46
 Fagiolo, Marcello 496–498, 500, 501
 Faguet, Émile 374
 Faludi Ferenc 103, 442
 Falus Róbert 701
 Faragó József 123
 Faral, Edmond 700
 Farkas Katalin 124
 Farkas Mihály 452, 453
 Fáy Ágoston 547, 551
 Fáy András 367, 368, 393
 Fáy Zoltán 430, 438
 Fazakas József 221
- Fazekas István 458, 460
 Fazekas Mihály 101, 236, 382, 543, 741
 Fehér Márta 324
 Feige, P. 663
 Feischmidt Margit 521
 Fejér György 734
 Fekete Éva 618
 Felvinczi György 736
 Fénelon, François de Salignac de la Mothe 558, 563
 Fenyő István 36, 240, 437, 439, 440, 744
 Fenyő Miksa 185, 201
 Ferdinánd, I. (Habsburg) német-római császár, magyar és cseh király 9, 10, 12, 13, 15, 180, 343, 344
 Ferenc József (Habsburg) osztrák császár, magyar király 717
 Ferenc, Xavéri Szent 490, 492
 Ferencz Győző 119
 Ferenczi László 248, 250
 Ferenczi Zoltán 245, 246, 438
 Ferenczy Jakab Zsigmond 436, 446, 449, 450
 Ferstl, Leopold 458–461
 Festetics György 740, 742
 Festinger, Leon 138–141, 143–146
 Ficino, Marsilio 451–453, 481
 Fináczy Ernő 261
 Finály Gábor 200
 Fink, Eugen 139
 Finta Gábor 748
 Firpo, Luigi 309
 Fisch, Stefan 268
 Fischart, Johann 352
 Fischer, Simon 261
 Fish, Stanley 320, 324
 Flechner Gáspár 24
 Florus, Lucius (Julius, Publius) Annaeus 298
 Fodor Ákos 122
 Fodor Pál 310
 Fogarasi György 243
 Főgel József 453
 Főnagy Iván 374, 375
 Főnagy Zoltán 95
 Font Zsuzsa 260
 Foppens, Joannes Franciscus 344
 Forcada, V. 663
 Forgách Ferenc 13, 14, 19, 26
 Forgách Miklós 532, 547
 Forgách Simon 214, 215
 Forgách Zsigmond 357
 Forgács Anna 118
 Fóris Miklós 436

- Forrai Ibolya 350
 Forró György 637
 Foucault, Michel 494, 601
 Földes Györgyi 618
 Földi János 425
 Földvári József 715
 Földváry Sándor 371
 Földváry Sarolta 371
 Franklin, Benjamin 376
 Fráter István 457
 Fráter Kata 457
 Frejdenberg, Olga 745
 Fried István 84, 233, 386, 439
 Friedrich, Hugo 339
 Furst, Lilian R. 243
 Fülep Lajos 618, 619
 Fürst Ilona 71, 73, 81
 Füst Milán 197
- Gaál Gábor 62, 718
 Gabányi János 122
 Gabel-Becker, Ingrid 420
 Gábor Áron 466
 Gábor Csilla 215, 218, 220, 221
 Gábor Dénes 283
 Gacs B. Ernilián 708, 709, 711
 Gadamer, Hans-Georg 289, 310, 745
 Galatinus, Petrus Columna 632
 Galeotto, Marzio (Galeottus Narniensis) 12
 Gáll István 353
 Galli-Bibiena, Francesco 496, 499
 Gallori, F. 452
 Gálos Rezső 228
 Garai István 122
 Garay János 236
 Garázda Péter 5, 451–455
 Gárdonyi Géza 128, 131, 136, 148
 Garzelli, A. 451
 Gebhardt, Hartwig 313
 Géczy János 122
 Gecse Dávid 383, 385
 Gecser Ottó 324
 Geertz, Clifford 320, 324, 517, 519
 Gégou, Fabienne 560
 Gellert, Christian Fürchtegott 104
 Gellius, Aulus 629
 Gellner, Ernest 516–518
 Genebrardus, Gilbertus 632, 634
 Genette, Gérard 553
 Gentile, S. 451, 452
 Gentilis, Albericus 635, 636
- Gerardus, Arnoldus 355
 Gere Zsolt 671, 683, 698
 Geréb László 5, 6, 8, 10
 Gerézdi Rabán 124
 Gergei Albert 117
 Gergely András 124, 472, 524, 544
 Gergely Samu 216
 Gergely, I. (Nagy) Szent pápa 632
 Gergye László 382, 414, 417–419, 434, 440, 510
 Geröld László 247
 Gessner, Salomon 415, 423–425, 427, 688
 Gestricht, Andreas 310
 Geszti Ferenc 23, 24
 Gherardi, Raffaella 310
 Gide, André 87, 609
 Gion Nándor 248
 Giovio, Paolo 294, 310, 457
 Giustinian, Lorenzo 658, 659
 Glatz Ferenc 312
 Glosius Sámuel 102
 Goclenius, Rudolph 484
 Goethe, Johann Wolfgang 31, 36–38, 40–45, 48, 55, 75, 78–81, 229, 230, 236, 349, 688, 747
 Goga, Octavian 722
 Golden Dániel 422, 428
 Gombáné Lábos Olga 311
 Gombos Imre 441
 Gondol Dániel 46, 47, 408
 Gonzaga Alajos 490
 Gorce, M. M. 663–665
 Gordon, Bruce 486
 Gordon, Huntlaeus Jacob 631, 632
 Gosztonyi András 452, 454
 Gosztonyi János 3, 9, 10, 14
 Gotendorf, Alfred N. 352
 Gothot-Mersch, Claudine 417
 Gottsched, Johann Christian 733
 Gottwald, Clytus 352
 Gömöri György 108, 112, 113, 116, 122, 126, 341
 Görgey Artúr 78
 Görög Demeter 101
 Görömbei András 69, 519
 Gracián y Morales, Baltasar 294
 Graciotti, Sante 451, 452
 Graff, Andreas 258, 277–279
 Granasztói György 95
 Greenblatt, Stephen 322–324
 Greguss Ágost 29
 Grésillon, Almut 418
 Groddeck, Wolfram 421
 Grotius, Hugo 296, 306

- Gruber Antal 572
 Crüger, Johannes 295, 310
 Gryphius, Andreas 734
 Gualter, Rudolf 635
 Guarino Veronese 9
 Guevara, Fray Antonio de 270, 294, 303, 304
 Guicciardini, Francesco 294, 296, 306
 Guillory, John 61
 Gulácsi Albert 456, 457
 Gulyás József 735
 Gulyás Pál 107
 Gunn, John A. W. 294, 310
 Gusdorf, Georges 535
 Guttkas, Karl 314
 Guzmics Izidor 393
 Gvadányi József 382, 546
- Gyalui Torda Zsigmond 10, 12
 Gyáni Gábor 520
 Gyapay László 375
 Gyárfás Tihamér 736
 Gyenis Vilmos 724, 726, 727
 Cs. Gyimesi Éva 66, 68
 Gyimesi Tímea 332
 Gyivicsán Anna 439
 Gyöngyösi István 103, 121, 214, 217–219, 221, 222,
 350, 724–732
 Györe Zoltán 359
 György Lajos 553, 556
 Gyulay Pál 54, 148, 197, 237, 241–243, 327, 703,
 704, 725
 Gyulay Pál, Abafáji 19, 302, 311
 Gyuris György 563
 Gyüszti László 369
- Haberl, Franz Xaver 351
 Hadarits József 682
 Hafner Zoltán 249
 Hahn Adolf 734
 Hahner Péter 526
 Haiman György 120
 Hajdú Imre 437
 Hajdu Lajos 265
 Hajdu Péter 249
 Hajnal Mátyás 489
 Hajnóczy Iván 657
 Hajnóczy József 538–540
 Hajnóczy Péter 63
 Halász Boldizsár 409
 Hall, Stuart 521
 Halmos Károly 95
- Halsted, David G. 310
 Hám János 462, 463
 Hamacher, Werner 693
 Hamar Péter 118
 Hamconius, Martinus (Maarten Hamckema) 344
 Hampton, Timothy 291
 Hamvas Béla 85
 Hanus Erzsébet 438
 Hanyi Péter 710
 Háportoni Forró Pál 23
 Harder, Henrik 344
 Hargitai Andrea 638
 Hargittay Emil 109, 111, 114, 121, 125, 256, 264,
 310, 311, 313, 420
 Harms, Johann Oswald 498
 Harsányi Lajos 739
 Hartlib, Samuel 477–479, 483
 Hatvany István 715
 Hatvany Lajos 197, 618
 Hauser, Arnold 67, 610
 Hausner Gábor 216, 218, 222
 Havas László 260
 Haverkamp, A. 687
 Háy János 309
 Hayn, Hugo 352
 Hazard, Paul 528
 Hebel, Johann Peter 421
 Héczei Gábor 715
 Hegedűs Attila 111
 Hegedűs Géza 436
 Hegedűs István 150, 151, 153, 171, 173–178, 180,
 182
 Hegedűs József Ottó 737, 739
 Hegel, Georg Wilhelm Friedrich 337, 704
 Heidegger, Martin 334, 745
 Heinrich Gusztáv 50–52, 235, 734
 Heinsius, Daniel 346
 Héliodórosz 557, 560, 565, 569, 570
 Hell Miksa 375, 382, 384, 388, 389
 Helmeczy István 657
 Heltai Gáspár 8, 9, 13, 14, 21, 353, 354
 Heltai János 108, 115, 308, 311
 Helvétius, Claude Adrien 538
 Henszlmann Imre 47
 Herceg János 24
 Herczeg Ferenc 198, 206
 Herder, Johann Gottfried von 183, 515, 529
 Hermann Gusztáv 735
 Hermann, Daniel 27
 Hernádi Miklós 129, 519
 Hermer János 260, 263

- Hérodotosz 356
 Hertz, Neil 705, 706
 Hess, Andreas 262
 Hésziodosz 265
 Hevenesí Gábor 488
 Hevesi András 248
 Hevesi Sándor 618
 Heym, Georg 417, 418
 Hilarius, Poitiers-i Szent 631
 Hildebrandt, Esther 311
 Hilóczy Ágnes 237
 Himmelreich György 737, 738
 Hipp, Marie-Thérèse 556
 Hippokratész 431, 449, 450
 Hobbes, Thomas 287, 306, 313
 Hobsbawm, Eric J. 517
 Hodászi Lukács 266
 Hofer Tamás 521, 522
 Hoffmann, C. L. 375
 Hoffmann, Ernst Theodor Amadäus 690
 Hofmannsthal, Hugo von 328, 329
 Holenda Barnabás 740
 Holl Béla 488, 490–493, 495, 637
 Hollósy Egyed 739
 Homérosz 8, 10, 23, 50, 52, 87, 265, 299, 556, 557, 559, 570, 728
 Homolya István 351
 Homonnai Drugeth Bálint 357
 Hopp Lajos 227
 Horányi Elek 102, 104, 105
 Horányi Mátyás 658
 Horatius Flaccus, Quintus 38, 742
 Horkay Hörcher Ferenc 308, 323, 533, 534
 Horvát István 33, 441, 448, 550, 671, 698, 702
 Horváth Andor 609
 Horváth Béla 192, 194
 Horváth Ferenc 734
 Horváth István 126
 Horváth István Károly 345
 Horváth Iván 94, 108, 111, 118, 124, 320, 323, 419, 420, 422, 423, 493, 699, 700
 Horváth János (1878–1961) 6, 11, 12, 241, 438, 439, 442, 474, 657, 725
 Horváth Károly 439, 670, 703
 Horváth Kornélia 744, 746–748
 Horváth Lajos 367, 735
 K. Horváth Zsolt 520
 Hotson, Howard 477–481, 483, 485, 486
 Howell, Wilbur Samuel 264, 273, 277, 278, 280
 Hölderlin, Johann Christian Friedrich 421
 Hranicæ Mátyás 358
 H. Hubert Gabriella 108, 110
 Hubert Ildikó 110, 572, 707
 Hucbaldus de St. Amand 342, 343
 Huet, Pierre-Daniel 560, 570
 Humboldt, Wilhelm von 745
 Hunfalvy Pál 48
 Huntington, Samuel P. 527
 Hunyadi Ferenc 19–23
 Hunyadi János 27
 Hunyady György 545
 Huoranszki Ferenc 286, 311
 Hurlebusch, Klaus 418
 Hurlebusch, Rose-Maria 418
 Hussler, Edmund 129, 519
 Huszár Sándor 718
 Huszka Ernő 209
 Huszti István 603, 606–608
 Huszti József 346, 451
 Hutchinson, John 518
 Huza Mihály 710
 Iacobitz, Carolus 345
 Igaz Sámuel 430, 433, 443, 445–447
 Igmándi József 72
 Ignác, Antiokhiai Szent 663
 Ignác, Loyolai Szent 490, 492, 494
 Ignotus, Veigelsberg Hugó 325, 618
 IJsewijn, Jozef 342
 Iliá Mihály 69
 Iliész, A. 150
 Illés Endre 716
 Illyés Gyula 494
 Ilosvai Benedek 25
 Imhof, Arthur E. 132
 Imre László 243, 244
 Imre Mihály 272, 311, 534, 542
 Imre, Szent magyar herceg 3, 658
 Irányi Dániel 407
 Irányi István 467
 Iser, Wolfgang 532, 745
 István, I. (Szent) magyar király 3, 4, 118, 251, 302, 496, 658
 Istvánffy Miklós 353, 354
 Iszokratész 31, 261, 269, 298
 Iván Csaba 614
 Iván Pál 124
 Iván, IV. (Rettegett) orosz cár 27
 Izabella (Jagello) magyar királyné 11–13, 150
 Izidor, Sevillai Szent (Isidorus Hispalensis) 635, 660
 Jacobinus Bernhard 28

- Jacobinus János 28
 Jacobus de Voragine 661
 Jakab Elek 456
 Jakab László 111
 Jakó Zsigmond 452, 456
 Jakobson, Roman Oszipovics 320, 324
 Jakubovich Emil 357
 Jancsó Elemér 99, 438
 Jankovics József 110, 112, 115, 120, 121, 125–127, 152, 183, 215, 218, 222, 249, 250, 256, 269, 271, 311, 350, 357, 451, 496, 602, 612, 724–730
 Jankovits László 115, 120, 251, 346
 János István 116, 272
 János Zsigmond erdélyi fejedelem 10, 14–18
 János, Aranyszájú Szent (Chrysostomus) 625, 629–632, 639, 647, 666
 Jánosi Ferenc 436
 Janus Pannonius 4–6, 8, 9, 11, 13, 20, 110, 119, 223, 224, 250, 346
 Jarecsni János 216, 217
 Jármay Pál 567
 Jászberényi József 373
 Jászi Oszkár 618
 Jauß, Hans Robert 326, 333, 336, 385
 Jávor György 272
 Jékely Zoltán 81, 336, 349
 Jenei Ferenc 108
 Jeney Éva 332
 Jeromos, Szent (Hieronymus von Stridon) 627–630, 633, 635, 643, 657, 660, 661, 666
 Jeszenszky János 461
 Johannes Secundus (Jan Nicolai Everaerts) 115, 347
 Jókai Anna 116
 Jókai Mór 13, 74, 128, 237, 240, 244, 249, 404, 405, 407, 465, 502, 503, 505
 Jomand-Baudry, Régine 567
 Jónás Csaba 323
 Sz. Jónás Ilona 95
 Jones, Richard Foster 275
 Jordán Tamás 353
 Jósika Miklós 102, 240, 573, 576, 586
 Jouhaud, Christian 294, 311
 Józsa Antal 465
 József Áron 247
 József Attila 87, 247–249, 422, 744, 745, 747
 József Farkas 183
 József, I. (Habsburg) német-római császár, magyar és cseh király 499
 József, II. (Habsburg-Lotharingiai) német-római császár, magyar és cseh király 71, 472, 534, 539, 542–544, 551, 558, 563–565, 567, 738
 József, Kalázanci Szent 226
 Jöcher, Christian Gottlieb 342–344, 353
 Juda, Leo 634, 635
 Juhász István 456
 Juhász László 353, 453
 Jung, Carl Gustav 129, 130, 132, 672
 Junius, Melchior 262–264, 292
 Justinianus, I. bizánci császár 266
 Juvenalis, Decimus Junius 467
 Kabitz, Willy 484
 Kádár János 63
 Kaeppeli, Th. 663
 Käfer István 117
 Kafka, Franz 421, 690
 Kahn, Victoria 311
 Kájoni János 3
 Kakas István 28
 Káldi György 623–628, 630, 633–638
 Káldi Márton 637
 Káldiasza 237
 Kállay István 266
 Kálmán C. György 58, 60, 248, 251, 252
 Kálmán Péter 124
 Kálmáncsehi Domokos 6
 Kálmáncsehi Sánta Márton 10, 12
 Kálnoky László 348
 Kálny Beatrix 272
 Kálvin János (Jean Calvin) 281, 306, 608, 625, 626, 629, 630, 632, 636, 642
 Kant, Immanuel 334, 435, 610, 693, 704–706
 Kánya Athanáz 707–709, 711
 Kányádi Sándor 65, 502
 Kanyó Zoltán 248
 Kapitánffy István 9
 Káplár Edit 272
 Kaposi József 657
 Kappanyos András 252
 Kaprinai István 452
 Karacs Ferenc 367, 368
 Karacs Mária 368
 Karacs Zsigmond 368
 Karácsony András 311
 Karácsony Benő 62
 Karácsony Sándor 252
 Karádi Éva 618
 Karafiáth Judit 249
 Karasszon Dezső 356
 Kardos Albert 359
 Kardos Tibor 658, 659, 661, 665, 669
 Kármán József 44, 228–232, 440, 535, 682

- Karner Egyed 737, 738
 Károly Róbert magyar király 592, 593
 Károly, I. (Nagy) frank király, római császár 624
 Károly, II. (Kopasz, Karoling) nyugati-frank király, római császár 342, 343
 Károly, V. (Habsburg) német-római császár 293, 301, 343, 344, 353
 Károlyi András 24, 25
 Károlyi Antal 541
 Károlyi Gáspár 623–636
 Károlyi György 461
 Károlyi Mihály 184, 718
 Károlyi Mihályné Andrassy Katinka 718
 Károlyi Péter 28
 Károlyi Zsuzsanna (Bethlen Gáborné) 23
 Kárpáty Csilla 269
 Kassai István 109, 737
 Kassai Zsigmond Dávid 25
 Katona Gábor 115
 Katona Géza 387
 Katona István 541, 562
 Katona József 251, 440, 740–742
 Katona Tamás 434
 Kazinczy Ferenc 29, 34–38, 40–43, 46, 98, 101, 105, 230, 232, 248, 382, 414, 415, 417, 419, 420, 423–425, 427, 429, 430, 432–435, 437, 438, 440, 442–450, 537, 538, 540, 541, 547, 548, 551, 703, 704, 712, 713, 725, 726, 740, 742
 Kazinczy Gábor 409, 410
 Keckermann, Bartholomaeus 295, 311, 483
 Keczer Ambrus, Lipóci 218, 222
 Kecskeméti Alexis János 303, 311
 Kecskeméti C. János 280
 Kecskeméti Gábor 95, 115, 120, 125, 251, 255, 256, 259–261, 273–278, 283, 286, 287, 311, 316, 320, 323, 639, 646, 648
 Kecskés András 45
 L. Kecskés András 124
 Kedourie, Elie 531
 Keen, Ralph 311
 Kelecsényi László Zoltán 118
 Kelemen Didák 638–643, 645, 646, 648, 649
 Kelemen, VIII. pápa 22
 Kelényi István 110, 113
 Keller, Gottfried 421
 Kelley, Donald R. 479
 Kemény János 121, 214, 217, 219, 603, 724, 728–731
 Kemény József 151
 Kemény Zsigmond 13, 26, 148, 238–244, 404, 505, 510
 Kende Gábor 222
 Kendi Anna 149–152, 154–156, 159, 162, 166, 169, 170, 176, 178–181
 Kendi Antal 150, 180
 Kendi Ferenc 150
 Kenyeres Zoltán 120
 Kerényi Ferenc 82, 249–251, 440, 465, 505, 742
 Kerényi Károly 437, 444
 Keresztúri Bíró Pál 222
 Keresztury Dezső 86, 532
 Kerner, Justinus 374
 Kertbeny Károly (Benker, K. M.) 353
 Kertész Balázs 108
 Kéry Sámuel 603
 Kerzius, Paulus 354
 Keserű Bálint 108, 266, 277, 736
 Keserű Gizella 260
 Kézai Simon 4, 542, 548
 Khrüszipposz 607
 Kibédi Varga Áron 724
 Kienzle, B. M. 667
 Kikó Károly 387
 Kilián István 224, 225, 227, 359, 364, 366, 496, 500, 501
 Kindermann, H. 665
 Király Edit 705
 Király József Pál 72
 Király Péter 116
 Kircher, Athanasius 483
 Kis János 38, 42, 43, 48, 49, 78, 99, 105, 393, 565
 Kisbali László 117
 Kisbán Eszter 123
 Kiséry András 475
 Kisfaludi Stróbl Zsigmond 719, 720
 Kisfaludy Károly 439, 573, 576
 Kisfaludy Sándor 441, 552, 703
 Kiss Áron 436, 444
 Kiss Attila Atilla 323
 Kiss Dénes 117
 Kiss Domonkos 737, 738
 Kiss Etele 568
 Kiss Farkas Gábor 356
 Kiss Gy. Csaba 124
 Kiss József 398, 399, 475
 Kiss Katalin 732
 Kiss Sándor 266
 Klaniczay Gábor 95
 Klaniczay Tibor 216, 217, 221, 269, 311, 312, 354, 451, 606, 624, 657, 658, 699, 725
 Klapka József 459
 Klaudy Kinga 29
 Klebelsberg Kunó 188, 212, 251

Kleist, Heinrich von 421, 690
 Klopstock, Friedrich Gottlieb 36, 37, 703
 Kluge, Ferdinand 373, 375, 376, 378, 381, 384–386,
 388–391, 394–396
 Knapp Éva 486–502
 Knox, Dilwyn 260
 Kóbor Tamás 86
 Kobzos Kis Tamás 124
 Kocziány László 730
 Kocsis Lénárd 739
 Koenigsberger, H. G. 313
 Koháry István 646
 Kókay György 430, 538
 Kolbenheyer, Moritz 72
 Kollányi Ferenc 452
 Kollár Ádám Ferenc 555, 562
 Koller István 327
 Kolos István 435, 441
 Koltai András 227
 Komáromi Csipkés György 381
 Komjáthy Aladár 187
 Komjáthy Jenő 327
 Komlós Aladár 325, 327, 330, 333
 Komlovszki Tibor 110, 114, 126, 265, 304, 312, 699
 Koncz Attila 623, 637
 Kondrót, Vojtech 119
 Kontler László 97, 524, 533, 535, 540
 Kónya Anikó 324
 Kónyi Manó 81
 Kopcsányi Márton 489
 Koppi Károly 554
 Kornis Gyula 438
 Korzenszky Richárd 109, 737
 Kós Károly 719, 720
 Kosáry Domokos 465, 513, 514
 Koselleck, Reinhart 286, 300, 308, 310, 312
 Kossuth Lajos 411, 412, 458, 463
 Koszta Szaniszló 490
 Kosztolányi Dezső 86, 325–327, 333, 336, 725
 Kovács Árpád 744, 745
 Kovács Béla 124, 125, 208
 Kovács Gábor 328
 Kovács István 122
 Kovács János 586
 Kovács József László 735
 Kovács Kálmán 265
 Kovács Katalin 554
 Kovács Lajos 407
 Kovács László 719, 721
 Kovács Sándor Iván 115, 121, 123, 214, 216, 219–
 222, 438, 600, 614, 699, 700, 724, 731
 Kovács Sándor s. k. 323, 437
 V. Kovács Sándor 107, 451, 657
 Z. Kovács Zoltán 244, 684
 Kovacsóczy Farkas 19, 25, 302, 304, 306, 311, 312
 Kovásznai Sándor 728–731
 Kováts Bence 463
 Kováts József 726
 Kováts Mihály 383, 385
 Kozma Andor 79
 Kozma Gergely 713
 Kozocsa Sándor 328
 Kölcsény Ferenc 40, 333, 367, 373, 374, 378, 383–
 386, 388–396, 439, 440, 444, 458–463, 514,
 529, 682, 705, 741
 Köpeczi Béla 312, 600, 609, 610
 Körber, Esther-Beate 312
 Körözs Imre 724
 Környei István 368
 Környei Lajos 368
 Körösy László 190, 191, 205, 208–213
 Köszegehy Péter 108, 110, 112, 114, 117, 120, 121,
 124, 125, 152, 249, 250, 354, 357
 Kővári Krisztina 111
 Krasznahorkai László 63
 Krasznay Péter 350
 Kresznerics Ferenc 734
 Krieger Josepha 433
 Križanić, Juraj 288
 Krnarutić, Brne 222
 Krúdy Gyula 240
 Kruppa Tamás 109
 Kuhn, Thomas 321, 322, 324
 Kukorelly Endre 706
 Kukovecz György 524
 Kulcsár Péter 309
 Kulcsár Szabó Ernő 61, 228, 326, 332, 336, 337
 Kulcsár-Szabó Zoltán 60, 61, 333, 338
 Kulin Ferenc 438, 440, 514, 536
 Kultsár István 32, 103, 430, 592
 Kun Béla 201, 465
 Kuncz Aladár 33, 248, 719, 721
 Kuncz László 124
 Kunfi Zsigmond 186, 197
 Kunić, Rajmund (Raymundus Cunichius) 224
 Kunkli Enikő 128
 Kúnos László 119
 Kuper, Adam 91
 Kuper, Jessica 91
 Kuthy Lajos 573, 583, 586
 Küküllei János 4
 Küllös Imola 123, 545

- Kürillosz, Alexandriai Szent 639
 Kürti Pál 280
 Kvacala János 477
 Kyfert, Christian 261
- La Calprenède, Gautier de Coste 556, 559
 Lackfi Pál 356
 Lackner Kristóf 304, 735
 Laczkó Aranka 370
 Laczkó Géza 369–372
 Ladiver Illés 735
 Lajos, I. (Nagy) magyar király 3
 Lajos, II. (Jagello) magyar király 625
 Lajos, XIII. francia király 380
 Lajos, XIV. francia király 563
 Lajos, XVI. francia király 376
 Lakatos Éva 439
 Laki János 324
 Lampert Vera 352
 Lancsics Bonifác 708
 Landerer Mihály 424
 Landi, Ortensio 264
 Láng Zsolt 65
 Lang, André 86
 Lange, Antoni 119
 Lansius, Thomas 263
 Lapide, Cornelius a 628, 629
 Lappints Eszter 510
 Laskai Csókás Péter 23–25
 Laskai János 298, 312, 603
 Laskai Osvát 638
 Lasso, Orlando di 341, 342, 345, 347, 351–353,
 356–358
 Lászlai János 5
 László, I. (Szent) magyar király 3, 658
 László, V. magyar király 27
 Latinovics Zoltán 116
 Lator László 116
 Latour, Bruno 320, 324
 Latzkovits Miklós 260, 736
 Laursen, J. C. 486
 Lausberg, Heinrich 276
 Lázár István Dávid 272
 Lazaro Carreter, F. 668
 Lázok János 68
 Lázs Sándor 657–659
 Le Roy, Adrian 341
 Leányvári Enikő 111
 Lec, Stanislaw Jerzy 119
 Leclerc, Jean 295
- Leibniz, Gottfried Wilhelm 296, 312, 477, 478, 484–
 486
 Lem, Stanislaw 675
 Lemaire, Nicolaus Eligius 346
 Lendvai István 183, 186
 Lengyel András 601, 602
 Lengyel Gyula 124
 Lengyel Péter 63
 Lenhossék Mihály 375, 383–385, 388, 390
 Leó, I. (Nagy Szent) pápa 631, 632
 Leti, Gregorio 295, 306, 309
 Lévy, Lucien 271
 Lewin, Kurt 144, 145
 Leyser, Polycarp 273
 Liber Béla 192, 194
 Lipót, I. (Habsburg) német-római császár, magyar és
 cseh király 498, 499
 Lippay György 218
 Lippert, Max 476
 Lippomannus, Ludovicus 632
 Lipsius, Justus (Joest Lips) 268, 287, 296, 298, 306,
 307, 312–314, 603
 Liptay György 637
 Listius László 255
 Liszt Ferenc 719
 Liszti János 9–12
 Litwiniuk, Jerzy 119
 Livius, Titus 260, 263, 533
 Lizik Zoltán 360, 362, 364
 Lloyd-Jones, Hugh 314
 Locke, John 524
 Loehr, Johanna 310
 Lónyai Anna (Kemény Jánosné) 731
 Lónyay Elemér 371
 Lónyay Gábor 371
 Lónyay Ödön 371
 Lopez, Juan 667
 Lorenzo de Monacis 6
 Losonci Miklós 117
 Losonczy Anna 113, 122, 255
 Lossius, Lucas 260
 Lotman, Jurij Mihajlovics 745
 Lovejoy, Arthur 535
 Löfgren, Orvar 521
 Lőkös István 546
 Lucanus, Marcus Annaeus 657
 Luckmann, Thomas 129, 138, 519
 Ludassy Mária 529
 Ludolphus de Saxonia 667
 Lugosi Döme 561

- Lugossy József 48
 Lukačić, Ivan 223
 Lukács György 184, 197, 201, 618–622
 Lukács László 310, 637
 Lukács Móric 387
 Lukács Zs. Tibor 312
 Lukácsi F. Sándor 117
 Lukácsi Márk 737–739
 Lukácsy Sándor 397, 440, 471, 601, 638, 729
 Lukáts János 439
 Lukianosz 345
 Lukin László 356
 Lullus, Raymundus 485
 Lurbe, Pierre 526
 Luther, Martin 301, 313, 481, 630, 634
 Lükő Gábor 111
- Machiavelli, Niccolò 294, 296, 311, 314
 Mack, Peter 259, 260
 Madách Imre 81, 82, 251, 516
 Madarász Flóris 541
 Madarász László 399, 410, 413
 Madocsei László 118
 Maffei, Raffaello (Volaterranus) 265
 Magasi Artúr 740
 Magyarai István 274, 298, 313
 Magyi Sebestyén 9
 Maier, Hans 312
 Majláth Antal 462, 463
 Majláth Gábor 16, 17
 Majláth István 16
 Majláth János, gr. (Mailáth) 387, 433, 435, 441, 741
 Makáry György 443
 Makkai Ádám 119, 125, 224
 Makkai László 309, 312
 Makkai Sándor 739
 Makovnik Péter 373
 Malipierio, G. Fr. 347
 Mallarmé, Stéphane 326
 Malvezzi, Virgilio 299
 Mameranus, Nicolaus 343
 Mándoky Kongur István 572
 Mannheim Károly 618
 Mansfield, Katherine 85
 Mantskovit Bálint 637
 Manutius, Aldus (Manuzio, Aldo) 27
 Maracsko Anzelm 708
 Márai Sándor 84–89, 249
 Marcello, Jacopo Antonio (Jacobus Antonius Marcellus) 8
 Marchesi, C. 451, 453
- Marcus Aurelius 88, 609, 616
 Marczali Henrik 542, 543
 Margalits Ede 661
 Margit, Árpád-házi Szent 658
 Margócsy István 66, 90, 101, 438, 440, 502–505, 549, 551
 Margócsy Klára 549
 Mária Terézia osztrák főhercegnő, magyar és cseh királynő 375, 543
 Mariana, Joannes 627
 Márki József 50, 51
 Márkus György 309
 Márkus Zoltán 475
 Marlowe, Christopher 348
 Marosi Péter 718
 Marosvásárhelyi Gergely 26
 Maróti Egon 734
 Marschalkó Zsolt 122
 Marsigli, Luigi Fernando 296, 310
 Martens, Gunter 415–418
 Martens, Wolfgang 229
 Martialis, Marcus Valerius 342, 345, 395
 Martin Aurél 625
 Martinkó András 241, 242, 248, 670
 Martinovics Ignác 538
 Márton László 724
 Márton, Szent 3
 Martonfalvi Tóth György 616
 Marullus, Michael 347
 Mária Pál 31
 Mascardi, Agostino 295, 299, 309, 312
 Matolcsi Mária 363
 Mátyás, I. (Corvin) magyar király 3, 12, 120, 250, 292, 451, 550
 Mátyási József 726
 Maupassant, Henry René Albert Guy de 88
 Mauzi, Robert 566
 Mawdsley, Evan 95
 May István 553, 556
 Mayer József 118
 McGrath, Alister E. 608
 Mécs László 739
 Medgyesi Pál 303, 305, 306, 312, 615, 648
 Medici, Cosimo de' 27, 452
 Medici, Lorenzo il Magnifico 453
 Meerhoff, Kees 259
 Megyericsi János 5
 Megyery Sári 84, 86–89
 Meier, Georg 260
 Melancthon, Philipp 10, 12, 259, 260, 272–274, 301, 310, 311, 699, 700

- Melius Juhász Péter 15
 Mendelssohn, Moses 231
 Menke, Bettine 690, 693, 694
 Menyes Csaba 334
 Mercier Faivre, Anne-Marie 547
 Mercklin, Johann 260
 Merényi Annamária 430, 438
 Merényi Oszkár 462
 Merleau-Ponty, Maurice 139
 Mertz Lóránd 124
 G. Merva Mária 440
 Mesmer, Franz Anton 374–378, 381–386, 388, 389
 Mesterházy Balázs 678, 685
 Mészáros Ágnes 414
 Mészáros Ignác 104
 Mészáros István 261, 262
 Mészáros Lázár 411
 Mészöly Miklós 63
 Metastasio, Pietro 733
 Meyfart, Johann Matthäus 268
 Mezei József 128
 Mezei Márta 382, 434, 440, 535, 550, 558, 704
 Mezey László 658, 659
 Mezösi Károly 397, 399–404, 406, 408–412
 Michel, Walther 477
 Michelangelo, Buonarroti 501
 Michelet, Jules 742–744
 Mickiewicz, Adam Bernard 252
 Mihály Eszter 111
 Mikes Kelemen 103
 Mikó Árpád 114, 125, 563
 Mikó Gyula 272
 Miksa, I. (Habsburg) német-római császár 8
 Miksa, II. (Habsburg) német-római császár, I. M. magyar és cseh király 11, 180, 344, 353, 354, 356
 Mikszáth Kálmán 83, 94, 128, 148, 240, 573–575
 Milbacher Róbert 510
 Milotai Nyilas István 305
 Milotay István 183
 Milton, John 311, 474, 682, 703, 704
 Mink András 117
 Mišianik, Ján 699
 Miskolci Csulyak István 261
 Miskolczy Ambrus 742, 743
 Mitterand, Henri 417
 Moesch Lukács 735
 Mohácsy Károly 118
 Molière, Jean-Baptiste Poquelin 733
 Moliner, M. 668
 Molinié, Georges 557
 Mollay Károly 228, 256
 Molnár András 459
 Molnár Antal 113
 Molnár Attila 608
 Molnár Éva 361
 Molnár Ferenc 568
 Molnár Gábor Tamás 333
 Molnár László 360
 Monaky István 710
 Monay Ferenc 734
 Monok István 108
 Montaigne, Michel de 280, 482, 600–602, 604–617
 Montecuccoli, Raymundo 217
 Montesquieu, Charles Louis de Secondat 538, 564
 Monteverdi, Claudio 347
 Morgan, Prys 521
 Móric hesseni fejedelem 624, 635
 Móricz Zsigmond 240, 241, 717
 Morinus, Michael 352
 Morpurgo-Tagliabue, Guido 277
 Morse, Ruth 259
 Mudrák Attila 125
 Mueller, Marlies 556
 Mugnai, Massimo 484
 Mukits Simon 459, 460
 Munck, Thomas 95
 Mundy, Anthony 264
 Musil, Robert 508
 Muszorgszkij, Mogyesz Petrovics 349
 Mügel Henrik 3, 4
 Müller Miksa 54
 Müller, Achatz von 312
 Müllner András 243
 Münster, Sebastian 634
 Nadányi János 222
 Nadas Péter 63
 Nádasdy Ferenc 219, 305, 307, 308, 312
 Nádasi János 488
 Nagy Balázs 95
 Nagy Emese 118
 Nagy Gáspár 122
 Nagy Géza 214, 215
 Nagy György 17
 Nagy Ignác 573–589, 591, 592, 594–599
 Nagy Imre 437–440, 552
 Nagy István 62, 718
 Nagy Iván 452
 Nagy János 637
 Nagy Júlia 732, 733, 735, 736
 Nagy Károly 400, 403–412

- Nagy László 123
 J. Nagy László 528
 Nagy Levente 214, 215, 732
 K. Nagy Magda 622
 Nagy Miklós 238, 239, 241
 Nagy Péter 357, 614
 H. Nagy Péter 336
 Nagy Tamás 216
 Nagy Tóth József 601, 605
 Nagy Zsófia 713
 Nagyalusi Tibor 126
 Napoleon, Bonaparte 431, 513, 514
 Neander, Michael 260
 Négyesy László 438
 Nehrin, Melchior 264
 Némedi Lajos 228, 532
 Nemes Nagy Ágnes 744, 748
 Nemeskürty István 114, 274, 439, 657, 665, 718
 Német Károly 225
 Németh Andor 249
 Németh Béla 272
 Németh G. Béla 237, 248, 327, 333, 337, 338, 504, 510
 Németh István 437
 Németh László 239, 251
 Németh S. Katalin 113
 Némethi János 24
 Nencioni, S. 452
 Nesper, August 352–354, 356
 Netoliczka, Oskar 150
 Niccoli, Niccolò 452
 Niedermüller Péter 324
 Nietzsche, Friedrich 251, 693
 Nigro, Salvatore Silvano 308
 Nodia, Ghia 518
 Nora, Pierre 520
 Novák Eszter 124
 Novák György 323
 Nováky Hajnalka 274
 Nussbächer, Gemot 151–153, 175
 Nuzzo, Armando 113, 117, 119, 126

 Nyári Ferenc 343
 Nyáry Pál 407, 409, 410
 Nyerges Judit 121, 126, 218, 222, 350, 724
 V. Nyilassy Vilma 398
 Nyíri Kristóf 330
 Nyíry Erzsébet 734

 O’Dea, Michael 521
 Obernyik Károly 386

 Ocskay György 638–640, 646
 Odorics Ferenc 248, 249, 251, 323
 Oergel, Maïke 521
 Oestreich, Brigitta 313
 Oestreich, Gerhard 313
 Ofilius Sergianus 346, 347
 Okal, Miloslaus 354
 Oláh Miklós 4, 355
 Oláh Szilveszter 126
 Oláh Tibor 280
 Olcsváry Pál 350
 Oleastro, Hieronymus ab 628
 Oliver, Andrew 420, 421
 Oltványi Ambrus 30, 33, 475
 Onagy Zoltán 122
 Ong, Walter Jackson 330
 Orbán Ágnes 124
 Orczy Lőrinc 100, 101, 103, 104, 534
 Ordódy János 490
 Orff, Carl 224
 Órigenész 629, 634
 Orlay Petrich Soma 467
 Orlovsky Géza 215
 Orosz Antal 387
 Orosz István 742
 Orosz László 740–742
 Oroszhegyi Szabó Jóska 387
 Oroszné Katona Anna 126
 Ortutay András 112, 126
 Osvát Ernő 618
 Oswald von Wolkenstein 357
 Osztovits Szabolcs 118
 Ottlik Géza 508
 Ovidius Naso, Publius 38, 42, 43, 168, 169, 171, 178, 256, 346, 690, 728, 729, 731, 732

 Ötvös Péter 698
 Özkirimli, Umot 516–518, 522, 525

 Pádár Éva 118
 Pagden, Anthony 313
 Pagnino, Santes 634
 Pais Dezső 357
 Pajkossy Gábor 458, 462
 Pajor Gáspár 228–230, 440, 682
 Pajorin Klára 115, 250, 451
 Palestrina, Giovanni Pierluigi da 22
 Pálffy János 407
 Pálffy Lipót 538
 Pálffy Pál 345
 Pálfi Albert 398, 404, 405, 407

- Palkó Gábor 510
 Palladio, Andrea 501
 Palma, M. 451
 Pálóczi Horváth Ádám 238, 382, 441, 540
 Pálóczi László 406
 Pállya István 225, 735
 Pándi Pál 434, 436, 439, 440, 503
 Panella, E. 663
 Pantóné Naszályi Dóra 113
 Pápai Páriz Ferenc 214–218, 220–222, 735
 Papp Erzsébet 364
 Papp Ferenc 241
 Papp Júlia 563
 Papp Zoltán 124, 705
 Parádi Andrea 111
 Paróczai Csaba 122
 Pascal, Blaise 86
 Paschasius Radbertus 666
 Pataki Füsüs János 305, 306, 312
 Pataki Névtelen 112, 349
 Pataky Dénes 560
 Patay József 406, 407, 410
 Patrizi, Francesco 295, 297, 313
 Paulay Ede 73, 249
 Pauler Gyula 710
 Pázmándy család 369, 371
 Pázmándy Dénes 369–371, 412
 Pázmándy Géza 370–372
 Pázmándy Szeréna 371
 Pázmándy Vilma 371
 Pázmány Péter 121, 274, 281, 294, 298, 305, 310, 313, 623, 624, 626, 627, 630–632, 634–643, 645–649
 Peach, Trevor 264
 Peackey, Paul 518
 Pearl, Valerie 314
 Péczeli József 50, 92, 101, 538–541, 546
 Pécseli Király Imre 257, 276, 277
 Peignot, Gabriel 344
 Pekár Gyula 720
 Pekry Lőrinc 18
 Pelei Tamás 8
 Pellicanus, Conradus 634, 635
 Penke Olga 550, 553, 735
 Perczel Mór 405, 413
 Perényi Ferenc 6
 Perényi Gábor 461
 Periwál, Sukumar 518
 Perkins, William 616
 Pesti Gábor 9, 11
 Péter Katalin 95, 313
 Péter László 118, 415, 437, 442
 Peterdi József 361
 Péterfy Jenő 244
 Pétery Kristóf 94
 Petki János 21
 Petneki Áron 125
 Petőfi Sándor 74–76, 78, 83, 118, 186, 250, 325–327, 350, 397–413, 442, 465–467, 471, 474, 502–505, 619, 677, 706, 742
 Petrarca, Francesco 120, 121, 293, 294, 296, 314
 Petri György 117, 252, 744, 746, 747
 Petrichevich Horváth Lázár 599
 Petrik Géza 738
 Petró Béla 200
 Petrovics István 400
 Petrőczy Éva 115, 122, 126, 224, 437
 Petrus Comestor 666
 Pfeiffer Györgyné, özv. 189
 Phaedrus, Caius Julius 434
 Phillipson, Nicholas 313
 Picanyol, Leodegario 226
 Piccolomini, Aeneas Silvius 349, 350
 Pico della Mirandola, Giovanni 481
 Pierius, Christianus 343, 344
 Pikler Gyula 197
 Pilinszky János 744, 747
 Pindaros 431, 435, 437
 Pintér Jenő 187, 188, 190, 192, 194, 202, 205, 207, 436
 Pintér Márta Zsuzsanna 225, 733
 Pinzger Ferenc 375
 Pircheimerus, Bilibaldus 346
 Pirmát Antal 111, 120, 270, 699, 700, 702, 731
 Pisano, Jean-Baptiste 524
 Piscator, Ludwig Philipp 257, 258, 269
 Pius, V. pápa 489
 Pius, VI. pápa 739
 Platón 603, 604
 Plautus, Titus Maccius 380, 733
 Plett, Heinrich F. 263
 Plinius, Caius Secundus Minor 298, 609
 Plutarkhosz 8, 379, 559, 603, 605, 609, 645
 Poch, Georgius 313
 Pocock, J. G. A. 308, 479, 540
 Poliziano, Angelo 224
 Pomogáts Béla 69, 248
 Ponori Thewrewk Árpád 437, 441
 Ponori Thewrewk Ernil 436
 Pontano, Giovanni Gioviniano 224
 Pontmartin, Armand de 237
 Poór János 95, 101, 540

- Poóts András 726
 Pope, Alexander 48, 52, 473
 Popkin, Richard H. 486
 Porogi András 217, 218, 724
 Porter, Roy 324
 Postell, Guillem 480
 Potyebnya, Alekszandr Afanaszjevics 745
 Pozzo, Andrea 496
 Pozsvai Györgyi 506, 508–510
 Prágai András 270, 303, 304, 310
 Pray György 562, 739
 Praznovszky Mihály 116, 119, 121, 123, 125
 Prepeliczay Sámuel 33
 Prešeren, France 252
 Prévost, Antoine-François abbé 558, 567
 Prónai Antal 225, 226, 553, 554, 563
 Prónay László 537
 Prónay Szilveszter 727
 Propertius, Sextus Aurelius 224
 Prosper Aquitanus 631
 Prosperi, Adriano 313
 Pross, Wolfgang 417
 Proust, Marcel 249
 Pszeudo-Longinosz 704, 705
 Ptolemaiosz, Klaudiosz 265, 661, 664
 Pufendorf, Samuel 296, 306, 314
 Pukánszky Béla 230, 232
 Purjesz Lajos 183
 Purkircher, Georg 354, 355
 Pusztai István 657–659, 663
 Pytker János László 29, 35, 36, 38, 41
- Quillier, Patrick 742
 Quintilianus, Marcus Fabius 260, 261, 276, 278
 Quondam, Amedeo 293, 294, 313
- Rába György 187
 Raby, F. J. E. 342
 Rác I. Péter 706
 Rác István 309, 442
 Rác Kálmán 635, 636
 Rác Lajos 95
 Rác Sámuel 101
 Radau, Michael 268
 Ráday Gedeon, id. (1713–1792) 101, 425, 427, 727–729
 Radéczy István 354
 Radnóti Miklós 725
 Radó Antal 52
 Rainaldi, Carlo 501
 Rájnis József 37, 45, 103, 734
- Rák Balázs 111
 Rákai Orsolya 252, 546, 712
 Rákóczi Erzsébet 490
 Rákóczi Ferenc, I. 486, 490, 491
 Rákóczi Ferenc, II. 490
 Rákóczi György, I. erdélyi fejedelem 270, 303, 312–314
 Rákóczi György, II. erdélyi fejedelem 216, 275, 276, 312, 314, 490
 Rákóczi Julianna 490
 Rákóczi Zsigmond 21
 Rákóczy Géza 430, 437, 446, 450
 Rákosi Jenő 81
 Ramus, Petrus 276, 297, 478, 486, 615
 Ransano, Pietro 11
 Ranum, Orest 312
 Rastić, Džono (Junius Restius) 224
 Rát Mátyás 101, 103, 545
 Ráth György 729
 Ráth Károly 219
 Ráth Mór 436
 Ravasz László 717
 Rédey Tivadar 207
 Redmeczi T. János 305
 Regnart, Jakob 116
 Reiner Bertalan 381, 382, 387
 Rényes István 279
 Restás Artilla 272
 Reusner, Nicolaus 355
 Reuß, Roland 421
 Reuter Lajos 126
 Révai Miklós 90, 99, 102, 103, 444, 448, 540, 543
 Révai Sándor 625
 Révay Péter 263, 301, 304–306, 309
 Reviczky Gyula 249, 327
 Reynolds, Sir Joshua 521
 Reynolds, Suzanne 259
 Réz Ádám 280, 609
 Rezek Román 739, 740
 Rhédei Katalin 433
 Rhédey Lajos 712–714
 Rhédey Lajosné Kácsándy Terézia 712–714
 Ribadeneira, Petrus 306
 Richardson, Samuel 560
 Richelieu, Armand-Jean du Plessis hg. 380
 Richter, Ferdinand Tobias 498
 Ricoeur, Paul 317, 332, 532
 T. Ridovics Anna 125
 Riedl Frigyes 327, 725, 726
 Riehm, Ulrich 420
 Rigotti, Francesca 311

- Rilke, Rainer Maria 336
 Rimay János 108, 110, 112, 120, 265, 269–271, 304, 313, 746
 Rimbaud, Arthur 326
 Riquer, Martín de 663, 664, 667, 668
 Ritoók Emma 618
 Ritoók Zsigmond 262
 Ritoókné Szalay Ágnes 120, 272, 354
 Rivius, Johannes 260
 Rizzo, S. 453
 Róbert Zsófia 546
 Robotos Imre 247, 718
 Rohonyi Zoltán 243, 439, 440
 Romhányi Gyula 73
 Rossi, Paolo 477
 Rotenburgi János 357
 Rotenmund, Heinrich Wilhelm 343, 353
 Rottal János 218
 Rousseau, Jean-Jacques 508, 515, 530, 537, 538, 548, 743
 Rubens, Pieter Pauwel 501
 Rubini László 710
 Rubinstein, Nicolai 293, 313
 Rubinyi Mózes 326
 Rucsics János 218
 Rudolf, II. (Habsburg) német-római császár és cseh király, I. R. magyar király 314, 344
 Rufinus, Aquileiai 661
 Rumer Gergely 637
 Rumy Károly György 432
 Rupertus Tuitiensis 632
 Russell, James A. 322, 324
 Ruzsoly József 265, 267
 Ružička, Vladimír 735
- Sadie, Stanley 341
 Said, Edward 317, 323
 Saint-Beuve, Charles-Augustin 601
 Sajghó Benedek 739
 Sajnovics János 563
 Sallustius Crispus, Caius 27, 304, 449, 533
 Sámbar Mátyás 735
 Sanchez Sanchez, M. A. 667, 668
 Sand, George (Aurore Dupin) 239
 Sandberger, Adolf 351
 Sándor István 103, 104
 Sándor Klára 321, 324
 Sándor Pál 461
 Sándor, I. orosz cár 467
 Sándor, Nagy makedón király 299, 559
 Sántha György 226
- Sárándi József 122
 S. Sárdi Margit 456
 Sárkány Anna 118
 Sárközy Péter 117, 119, 249–252
 Sáróy Szabó Sámuel 540
 Sas Péter 716, 719
 Saussure, Ferdinand de 687
 Savigny, Carl Friedrich von 320, 323
 Schaab, Meinhard 480
 Schank, R. C. 322, 324
 Schedius Lajos 229, 230, 232, 448, 562
 Scheible, Heinz 310
 Schelling, Friedrich Wilhelm Joseph 388
 Schelling, K. E. 380
 Schesaeus, Christianus 9–11, 13–15, 17, 26, 149–151, 153, 154, 181
 Schiera, Pierangelo 311
 Schiller, Johann Christoph Friedrich 30–34, 44, 78, 234–236, 337, 704
 Schilling, Heinz 480
 Schlegel, August Wilhelm 183
 Schlegel, Karl Wilhelm Friedrich 183, 243, 388
 Schmidt, Sigfried J. 488
 Schmidt-Biggemann, Wilhelm 477, 481
 Schneider, Karl Ludwig 417
 Schoenberger, Cynthia G. 313
 Schoepf Mérei Auguszt 386
 Schollius, Johannes 257
 Schor, Giovanni Paolo 500
 Schorn, J. 742
 Schönborner, Georgius 295, 313
 Schöpflin Aladár 187, 193, 194, 201, 202, 327, 330, 719, 722
 Schram Ferenc 734
 Schreiner Orsolya 330
 Schremmel, Abraham 261
 Schroeter, Adalbert 347
 Schuller, Hermann 152
 Schultz, Ingo 477
 Schüttelpelz, O. 665, 668
 Schütz, Alfred 129, 138, 519
 Schwandtner, Johannes Georgius 555, 562
 Schwöder Ervin 188, 195, 209–211
 Scott, Sir Walter 31, 88
 Scultetus, Abraham 261
 Sebő József 126
 Sebők Marcell 313
 Sedlnitzky, Joseph 458–461
 Seidel, Johannes 355
 Selmeczi Anna 123
 Semsei György 710

- Seneca, Lucius Annaeus 271, 603–606, 608, 609, 616
- Serafin, Fr. W. 150
- Serarius, Nicolaus 635
- Seregélyi Rita 121
- Servet, Miguel 486
- Sgard, Jean 557
- Shaftesbury, Earl of (Anthony Ashley Cooper) 289
- Shakespeare, William 19, 31, 47, 49, 73, 250, 252, 468, 469
- Shawcross, John T. 348
- Shelley, Mary 672
- Sherwood, Peter 119
- Sidney, Sir Philip 115, 119, 353, 355
- Siebmacher, J. 452
- Sík Sándor 739
- Silhon, Jean de 299
- Silius Italicus 20, 21
- Simai Kristóf 735
- Simai Ödön 562
- Simmel, Georg 135, 142
- Simonyi Imre 387
- Sinkó Katalin 563
- Sípos Dávid 719
- Sipos Lajos 118, 183, 185, 187, 197
- Sipőcz Jenő 720
- Siri, Vittorio 299
- Šizgorić, Juraj (Georgius Ssigoreus) 223
- Skaricza Máté 28
- Skinner, Quentin 286, 287, 292, 308, 313, 317, 318, 323, 479, 481, 482, 534
- Ślaski, Jan 115, 119
- Sloane, Thomas O. 263
- Smith, Anthony D. 518, 522, 550
- Soarez, Cyprianus 268, 278, 279
- Socinus, Faustus (Socino) 482, 486
- Soltész Zoltánné 262
- Sólymos László Szilveszter 737
- Sommer, Johann 18
- Somogyvári Erik 124
- Somorjai Ádám 736
- Sophianos, Michael 354
- Sörös Pongrác 734
- Sötér István 50, 325
- Speier, Hans 313
- Spiegel Jeremiás 260
- Spini, Giorgio 291, 313
- Sponer Andor 75–77, 81–83
- Sprunger, Keith L. 615, 616
- Stadter, P. A. 452
- Staengle, Peter 421
- Starobinski, Jean 687, 695
- Statileo János 10
- Staud Géza 225, 498, 500, 732, 735
- Steinbach Ferenc 460
- Stephani, Tobias 263
- Stoll Béla 107–109, 111, 112, 214, 474, 493, 624, 708, 709
- Stolleis, Michael 293, 310, 313
- Stornó Ferenc 496
- Stöckel, Leonhart 735
- Stróbl Alajos 719
- Struyven, Johann Leo (Placentius) 342, 343, 345, 355
- Sturm, Johannes 260, 261, 292, 301
- Sudár Balázs 116
- Sue, Eugène 586
- Sugár István 117
- Sulenius, Guilhelmus 355
- Surányi Anna 111
- Sutovits Árpád 209
- Sütő András 65, 68, 69
- Sylvester János 657, 702
- Szabados György 549, 562
- Szabics Imre 115, 119, 742
- Szabó András 110, 113, 120, 124
- Szabó Csaba 123
- Szabó Dezső 186, 190, 721
- Szabó Ferenc 310
- Szabó G. Zoltán 252, 373, 392, 602
- Szabó György 23
- Szabó Gyula 65
- Szabó István 124
- Szabó János 360
- Szabó Károly 738
- Z. Szabó László 434
- Szabó Lőrinc 86, 186, 248, 332
- Szabó Márton 309, 312
- Szabó Miklós 734
- Szabó T. Attila 709
- Szabó Zsigmond 359
- Szabolcs Imre 109
- Szabolcsi Lajos 596, 597
- Szajbély Mihály 231, 248, 327, 424, 438, 440, 471, 510, 532, 546
- Szokolczay Lajos 69
- Szalai Anna 131, 573, 587, 599
- Szalai Zsuzsanna 272
- Szalánecz János 154
- Szalárdi János 298, 304
- Szalkai László 346

- Szállási Árpád 437
 Szamosközy István 6, 23, 26, 298, 304
 Szántó (Arator) István 625
 Szapáry Ferenc 387
 Szapolyai János magyar király 9, 13
 Szapphó 431
 Szász Andrea 151–153
 Szász Gerő 238
 Szász Károly 49, 50, 78, 79, 237
 Szathmári István 114, 562
 Szauder József 439, 532, 538, 540, 553, 563
 Szauder Mária (Szauder Józsefné) 537
 Széchényi Ferenc 434
 Széchényi István 239, 407, 461, 471–473, 597, 740, 741
 Széchy Mária 727
 Szécsi Gábor 330
 Szegedy-Maszák Mihály 57, 58, 239, 242–244, 332, 333, 439, 600, 678
 Szegfi Mór 586, 587
 Székely András 737
 Székely Ferenc 8, 9, 14
 Székely János 65
 Szekfü Gyula 149, 150, 487
 Széles Csongor 338
 Széles Klára 69, 328, 333
 Szeles Lajos 405, 409
 Szelestei N. László 358, 556, 740
 Szemere Bertalan 410
 Szemere Pál 39, 367, 390–394, 445
 Szenci Molnár Albert 277, 297, 314, 481, 623–625, 630, 635
 Szendrey Júlia 401, 502
 Szentés Mózes 709, 711
 Szentgyörgyi József 382
 Szentjakabi Lázár 737, 738
 Szentjóni Szabó László 543
 Szentmarjay Ferenc 538
 Szentmártoni Szabó Géza 107, 110, 112, 114–117, 120–122, 124–127, 152, 153, 214, 341, 357
 Szentpéteri Márton 486
 Szepesi Attila 122
 Szepesi György 113
 Szepesi Pál 222
 Szepesiné Simon Éva 187
 Széplaki György 116
 Szepsi Csombor Márton 603, 606, 607, 616
 Szerb Antal 508, 558, 600–602, 604, 607–610, 614, 725
 Szidor Ferenc 412
 Szigethy Gyula Mihály 735
 Szigeti Csaba 119
 Szigeti József 308
 Szigetvári István 736
 Szigligeti Ede 73, 587
 Szijj Jolán 113
 Szilágyi András 120, 498
 Szilágyi Domokos 65
 Szilágyi Ferenc 359, 538, 543
 Szilágyi Márton 228–233, 386, 440, 510, 546, 557, 678, 682, 691
 Szilasi Klára 735
 Szilasi László 117, 244, 259, 282, 283, 316, 320, 698
 Szilasy János 48
 Szili József 248, 327, 331
 Szily Kálmán 573
 Szinyei Gerzson 442
 Szinnyi József 94, 107, 366, 436, 439, 442, 446, 457, 490, 538, 556, 596
 Szirák Péter 475
 Szirtes, George 119
 Szivák J. Iván 735
 Szokoly Miklós 304
 Szontagh Gusztáv 45, 48
 Szorsa Mihály 490
 Szoszna Demeter György 708
 Szőnyi György Endre 115, 119, 354
 Szőnyi Nagy István 615
 Szörényi László 117, 124, 248–252, 437, 443, 550, 553, 565, 602, 680
 Szúdy Elemér 187, 193, 194, 201
 Szunyogh Szabolcs 116
 Szuromi Lajos 311, 434
 Szűcs János 724
 Szűcs Jenő 515, 519, 521, 523–525, 542, 544, 546, 548
 Szvorényi József 393
 Tabajdi Lídia 364
 Tábor Ádám 122
 Tacitus, Publius Cornelius 37, 309
 Takács Béla 712
 Takáts József 313, 316, 522, 534, 535, 539, 540, 542, 678
 Takáts Sándor 225, 459, 462, 735
 Takáts Tibor 123
 Talon, Omer (Audomarus Talaeus) 258
 Tamás Attila 438, 519, 533
 Tamás Ferenc 118
 Tamás, Aquinói Szent 645, 657, 660, 664, 666
 Tamási Áron 716, 718–720

Táncz Menyhért 734
 Táncsics Mihály 406
 Tandori Dezső 123
 Tar Sándor 111
 Tarcali Bogdány Péter 280
 Tari György 452, 454, 455
 Tarjányi Eszter 375, 382, 383, 387
 Tamai Andor 90, 125, 221, 228, 263, 313, 314, 469,
 474, 513, 532, 534, 536, 542, 703, 731
 Tarnóc Márton 312, 314
 Tarnóczy István 251
 Tarnói László 232–236
 Tartler, Markus 152, 153
 Tasso, Torquato 291
 Taurinus, Stephanus 6, 9
 Taxner-Tóth Ernő 440
 Taylor, Charles 516, 521, 525
 Taylor, Thomas 617
 Téglás János 183–185, 189, 194
 Téglásy Imre 256, 264
 Telegdi János 452–454
 Telegdi Kata 699
 Teleki Jánosné 303
 Teleki József 541
 Teleki László 504
 Teleki Mihály, id. (1631–1634 k.–1690) 216, 217,
 222, 303, 307
 Temesvári Pelbárt 638
 Terentius Afer, Publius 734
 Terhes Sámuel 432, 442, 446
 Tertullianus, Quintus Septimius Florens 606
 Tesauo, Emmanuele 648
 Thaisz András 441, 443
 Thaly Kálmán 214, 215
 Theodorus Mopsuestenus 630
 Theokritosz 701
 Theophülaktosz, Akhriszi 629, 666
 Thimár Attila 90, 125, 476
 Thomasius, Christian 296, 314
 Thomasius, Jacob 476
 Thomka Beáta 312, 532
 Thököly Imre 218, 221, 310
 Thurn, Hans Peter 142
 Thury Etele 220, 221
 Thurzó György 260
 Thurzó Imre 260, 263
 Thurzó Zsigmond 6, 27
 Tiberius római császár 609
 Tibullus, Albius 435
 Tímár Ágnes 362
 Tímár Árpád 619
 Timár Kálmán 658, 659, 734
 Tinódi Sebestyén 13, 109
 Tinyanov, Jurij 745
 Tischler Antal 560
 Tóbiás Áron 117, 126
 Todorov, Tzvetan 487
 Toland, John 526
 Toldy (Schedel) Ferenc 29–46, 48–55, 228, 248,
 249, 433, 435, 436, 449, 450, 469, 599, 698,
 701, 705, 725, 726
 Tolnai Gábor 625
 Tolnai Vilmos 352
 Tones Gusztáv 433, 436
 Tordai Saláthiel 6
 Tordai Vilmos 375
 Tordai Zádor 612
 Torday Sámuel 104
 Tortarolo, Eduardo 314
 Tostado Ribera, Alfonso (Abulensis) 628
 Tótfalusi Kis Miklós 483
 Tóth András 436
 Tóth Anna Sára 724
 Tóth Béla 387
 Tóth Dezső 503, 703, 705
 Tóth Endre 567
 Tóth Éva 123
 Tóth István 3, 124
 Tóth János Aldemár 737
 Tóth Lídia 360, 361
 Tóth Orsolya 272
 Tóth Péter 657, 736
 Tóth Réka 417, 418, 425
 Tóth Sándor 117, 438
 Tóth Szilvia 272
 Tóth Tünde 108, 111, 114, 115, 422, 428
 Tóth Zsombor 600, 601
 Törő Györgyi 503
 Török Aurél 116
 Török János 154, 155, 157, 171, 172, 175, 178, 180
 Török Lajos 538
 Török Sophie 86, 184–186, 188
 Tözsér Árpád 111
 Trattner János Tamás 383, 424, 431, 435, 441–443
 Trautsch, Joseph 151–153
 Tremellius, Immanuel 634, 635
 Trencsényi-Waldapfel Imre 437, 442, 725
 Trevor-Roper, H. R. 478
 Trilling, Lionel 323, 324
 Tuck, Richard 308, 314
 Turczy István 123
 Turi László 95, 422, 428

- Turnbull, G. H. 478
 Turner, Terence 521
 Turóczi-Trostler József 263, 606, 610, 678, 679,
 684, 725
 Tusor Péter 113
 Tüskés Gábor 95, 250, 251, 487, 494, 567
 Tűz Tamás 739
 Tverdota György 248–250, 252

 Ueding, Gert 267
 Ugocsa Mária 367
 Uhländ, Ludwig 236
 Újfalvi Anderkő Imre 255, 266
 Újváry Gábor 460
 Ullmann, Berthold Louis 452
 Uncius, Leonhardus 27
 Ungnád Lajos 353
 Ungvárnémeti Tóth László 430–438, 441–450
 Urbán Aladár 397, 411
 Z. Urbán Aladár 116
 Utyeszenics (Martinuzzi) György (Fráter György) 5,
 9, 12–14

 Váczy János 230, 430, 435, 440, 441, 445, 447
 Vadai István 108, 111, 117
 Vadas Ferenc 188
 Vadász Sándor 465, 524
 Vaderna József 123
 Vadnay Károly 328
 Vágner Edina 111
 Vahot Imre (Vachot) 573, 587, 596
 Vajda János 325–330, 332–334, 336, 338–340
 Vajda Péter 504
 Vajda Sámuel 737–739
 Vajdinger Gyula 190, 191, 205, 208, 209, 211–213
 Valaczka András 118
 Valerius Maximus 657
 Valerius, David 485
 Váli Béla 736
 Ványi Ferenc 436
 Váradi Péter 6
 Váradí Szabolcs 119
 Várady Zsigmondné 86
 Várday Ferenc 6–10
 Varga Andrea 724
 Varga Imre 107, 214, 216, 217, 221, 225, 710, 733,
 734, 736
 Varga János 397
 Varga Katalin 434
 Varga László 736
 S. Varga Pál 237–239, 325, 333, 519, 520, 529, 531

 Varga Péter 71
 Vargha Balázs 359, 437
 Vargha Gyula 78
 Varjas Béla 314
 Varjú Elemér 436
 R. Várkonyi Ágnes 218, 219, 724–726
 Várkonyi Nándor 325
 Váró Ferenc 78
 Varotti, Carlo 314
 Vas Gereben (Radákovics József) 237
 Vas György 364
 Vas István 348
 P. Vásárhelyi Judit 108, 110, 314, 623, 625, 626,
 634
 Vasoli, Cesare 451, 477, 481
 Vass József 185
 Vasvári Pál 400, 743
 Vatablus, Franciscus 634
 Vay Sarolta 382
 Vazul, Nagy Szent (Basilus Magnus) 262
 Vécsey Miklós 462
 Veenman, René 346
 Velstein, Heinrich 295, 314
 Vendel-Mohay Lajosné 188
 Verancsics Antal 9–13
 Verancsics Faustus 116
 Verde, A. F. 451
 Veres András 63, 249, 251
 Vergilius Maro, Publius 37, 50, 52, 87, 169, 177,
 178, 259, 384, 556, 557, 559, 570, 699–701,
 728, 729
 Verino, Ugolino 451, 453
 Vernon, James 517
 Verseggy Ferenc 74, 448, 492, 541
 Vespucci, Giorgio Antonio 452, 453
 Vetési János 12, 312
 Vico, Giambattista 289, 309
 Viegas, Blaise 632
 Víggh Éva 308
 Vilá Palá, Claudio 226
 Villanueva, J. 669
 Villey, Pierre 280
 Vince, Ferreri Szent (Vincentius Ferrer) 659–661,
 663–669
 Vincze Dezső 123
 Virág Benedek 441, 535, 543, 742
 Virágh László 127, 341
 Viroli, Maurizio 291, 293, 306, 314
 Vita Zsigmond 733
 Vitéz János 4, 6, 452, 453
 Vitkovics Mihály 232

- Vitnyédy István 217, 218, 222, 305, 306
 Vocelka, Karl 314
 Voetius, Gisbert 476
 Voigt Vilmos 437
 Voinescu, Alice 609, 610
 Wolf György 666
 Voltaire, François-Marie Arouet 558, 571, 735, 743
 Vossius, Johann Gerhard 259
 Vovelle, Michel 521
 Völgyesi Ferenc 374–378
 Völgyesi Orsolya 250, 462, 463
 Vörös Imre 524, 545
 Vörösmarty Mihály 52, 74, 183, 248–252, 327, 333, 367, 412, 413, 436, 439, 522, 531, 550, 572, 670, 671, 673–680, 683–685, 689, 691, 693, 695, 696, 698–706
 Vratović, Vladimir 223
 Vukovich Sebő 407
 Vyverberg, Henry 545
- Waczulik Margit 353
 Waldapfel József 438, 678, 679
 Walter János 344
 Walther, Hans 661
 Weber, Max 607, 608
 Webster, Charles 478
 Weingarten, Rüdiger 418
 Wellbery, David E. 688
 Wellek, René 325, 334
 Wellington, Arthur Wellesley, duke of 336
 Weöres Sándor 433, 434, 436, 438, 442, 443, 744, 747
 Werbőczy István 266, 267
 Werthes, Friedrich August Clemens 734
 Wesselényi Ferenc 125, 217–222, 491, 710
 Wesselényi Miklós 239, 461–463
 Wessely Anna 323
 Weszprémi István 541
 Whelan, Kevin 521
 Wieland, Christoph Martin 541, 560, 567
 Wilhelm, Raymund 314
 Wilson, Thomas 273
 Winckelmann, Johann 704
 Wind, Edgar 690
 V. Windisch Éva 603, 729
 Windisch, Karl Gottlieb von 229, 232
- Wingert, Bernd 420
 Wirkner Lajos 460
 Wittgenstein, Ludwig 479
 Wittman Tibor 314
 Wittstock, Joachim 151–153
 Wolfart, K. C. 378, 383, 386
 Wollenberg, Friedrich Wilhelm 418
 Wolphardus, Adrianus 6–9, 11
 Wolphardus, Hilarius 8
 Wolphius János 345
 Worden, Blair 314
 Worowska, Tereza 119
 Worpitz, Georgius 261
- Xenophón 262
- Yates, Frances A. 477
 Young, K. 668
- Zacharias Chrysopolitanus 666
 Zamponi, S. 453
 Zedler, Johann Heinrich 476
 Zedwitz, Heinrich Ferdinand von 235
 Zeller, Hans 416
 Zemplényi Ferenc 114, 314, 357
 Zentai Mária 524, 670, 679–683, 698, 701
 Zentai Violetta 313
 Zichy György 216
 Zichy Károly 541
 Zlinszky János 314
 Zoltai Lajos 359
 Zoltán János 407, 408, 410
 Zoványi Jenő 637
 Zöllner, Erich 314
 Zrínyi Ilona 218
 Zrínyi Miklós (1620–1664) 112, 113, 214–222, 297, 299, 305–307, 309, 312, 699, 700, 725, 727–729
 Zrínyi Péter 222
 Zucconello, Hippolito 27
- Zsámboky János (Johannes Sambucus) 11, 354, 355
 Zsibói Béla 126
 Zsidi János 734
 Zsigmond (Luxemburgi) német-római császár, magyar király 357
 Zsigmond Ferenc 562

A folyóirat megjelenését támogatja

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

A kiadásért felel a Balassi Kiadó igazgatója
Szedte és tördelte a szerkesztőség
Budapest, 2001

Borítóterv: Szentes Éva
A nyomdai munkálatokat a László és Tsa Bt. végezte
Felelős vezető: László András

HU ISSN 0021-1486 (nyomtatott kiadás)
HU ISSN 1588-0834 (elektronikus kiadás)

Terjeszti a Balassi Kiadó
Előfizethető a Balassi Kiadó Terjesztési Irodájánál (1013 Budapest, Attila út 20., tel./fax: 214-9673) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a kiadó Postabank 11991102-02120733 számú számlájára.
Példányonként megvásárolható a Balassi Kiadó könyvesboltjaiban (1023 Budapest, Margit u. 1., tel.: 212-0214; Kis Magiszter Könyvesbolt, 1053 Budapest, Magyar u. 40., tel.: 327-7796).

Egy szám ára: 600 Ft
Előfizetési díj a 2001. évi számokra: 3600 Ft

Külföldön terjeszti a Balassi Kiadó

SOMMAIRE

<i>Debreczeni, Attila</i> : Nation et identité dans la deuxième moitié du 18 ^e siècle.....	513
<i>Penke, Olga</i> : Le genre du roman dans l' <i>Etelka</i> de András Dugonics.....	553
<i>Szalai, Anna</i> : Personnages juifs dans les œuvres de Ignác Nagy.....	573
Bulletin	
<i>Tóth, Zsombor</i> : Montaigne et Miklós Bethlen (?): un moraliste « tout nud » habillé à la hongroise.....	600
<i>Földes, Györgyi</i> : La réception d'Endre Ady dans l'œuvre critique de Georg Lukács, comme un aspect de son aversion à l'impressionnisme.....	618
Atelier	
<i>P. Vásárhelyi, Judit</i> : L'étude de György Káldi qui accompagne sa traduction du Bible	623
<i>Hargitai, Andrea</i> : Les compilations des textes de Péter Pázmány dans les sermons de Didák Kelemen.....	638
Textologie	
<i>Tóth, Péter</i> : La rivalisation des apôtres. Aux sources d'un codex du début du 16 ^e siècle.....	657
Analyse (Mihály Vörösmarty : <i>A Rom – Le Dieu Ruine</i>)	
<i>Zentai, Mária</i> : Des pistes et des ruines.....	670
<i>Szilágyi, Márton</i> : « ...dorénavant, rien de plus ».....	678
<i>Mesterházy, Balázs</i> : « Voir le logis de la lumière en ruines ».....	685
<i>Szilasi, László</i> : Les problèmes de la notion 'sublime' dans l'épopée de Vörösmarty	698
Documents	
<i>Hubert, Iláikó</i> : Les copies de chants populaires dans la note théologique d'Athanáz Kánya (1743).....	707
<i>Rákai, Orsolya</i> : La description de l'enterrement de Mme Rhédey née Terézia Kácsándy.....	712
<i>Sas, Péter</i> : Le visage inconnu de Miklós Bánffy (Éléments permettant de mieux connaître l'œuvre).....	716
Revue	
<i>Gyöngyösi, István</i> : Márssal társolkodó Murányi Vénus ; Porából megéledett fönix (La Vénus de Murány se ralliant à Mars ; Le Phénix qui renaquit de sa cendre) (<i>Nagy, Levente</i>).....	724
A színjátszó iskola a XVII–XVIII. században (Le théâtre scolaire, populaire et professionnel en Hongrie aux 17 ^e –18 ^e siècles. Bibliographie) (<i>Varga, Imre</i>).....	732
Pannonhalmi Füzetek (Cahiers de Pannonhalma) (<i>Szelestei N., László</i>).....	736
Orosz, László : A niklai remete és a kecskeméti fiskális. Tanulmányok Berzsenyiről és Katonáról (Études sur Dániel Berzsenyi et József Katona) (<i>Kerényi, Ferenc</i>)....	740
Jules Michelet : Leçons au Collège de France 1847 (<i>Fenyő, István</i>).....	742
Horváth, Kornélia : Tühegyen (Épinglé. Interprétations de quelques poésies lyriques hongroises de la modernité tardive) (<i>Finta, Gábor</i>).....	744

„»...az idegen vagy Magyarra lessz köztünk, vagy éhbel hal-el...«”

„Hiszen nem egészen világos, hogyan is kell beszélni a szerelemről.”

„»A’ többek között a’ végre hozták-bé Hazánkba az Emberi Nemzetnek ama’ seprejét, a’ Svábságot, hogy Népünket [...] (a’ mint a’ Szomszédok mondani szokták) erköltséinek durvaságából ki-vetkeztesse!! – – Lehet-e egy szabad-érzésű Hazafinak [...] bosszontására nagyobbat gondolni?«”

„»Megnedvesítetted már a gyapjút, hogy többet nyomjon? [...] Kevertél a kávé közé kavicsot? [...] Adtál ki likas huszast? [...] Kiszedted a zálogba kapott gyűrűből a gyémántokat? [...] Kevertél a paprikába téglaport? [...] Jól van, jer hát a zsinagógába.«”

„Az önnön kivetülő tudattartalmaival birkózó hős a pszichiátria felől értelmezhető.”

„...rendkívül erős képi és logikai figurációkban fenomenalizálódik a fenomenalitás elpusztítása és értelmeződik a nyelvi működtethetlenség.”

„»...szemtelen kétértelműségeket váltogattak egymással közelemben, melyek arczomba szökteték minden véretem, ámbár gyakran teljes jelentésöket nem is érthetém.«”

„Hiszen nem egészen világos, hogyan is kell beszélni a szerelemről.”

„»Légy nyugott Enikő, el voltam szánva halálra
S halni kívánatosabb, mint élni örömtelen, ámde
Éretted fogok élni.«”

„...kút (mint a víz mozgása, a szabad kiáradás akadályozásának eleme), a gyümölcsfák kutat körülölelő elhelyezkedése, a gömbölyítettség képzeteit keltő »kised bokrok« stb.: ...”

„...ilyen Tihamér ismétlődő jelenete Enikővel.”

„Hiszen nem egészen világos, hogyan is kell beszélni a szerelemről.”